

T. C.

**BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENME VE ÖĞRETME
SÜREÇLERİNDE SOSYAL MEDYAYI KULLANMA DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatma Sezen TAŞDEMİR

BURSA-2021

T. C.

**BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENME VE ÖĞRETME
SÜREÇLERİNDE SOSYAL MEDYAYI KULLANMA DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatma Sezen TAŞDEMİR

Danışman:

Prof. Dr. Seçil ŞENYURT

BURSA- 2021

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Fatma Sezen TAŞDEMİR

01/03/2021

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS İNTİHAL YAZILIM RAPORU

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 01/03/2021

Tez Başlığı / Konusu: **Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğrenme ve Öğretme Süreçlerinde Sosyal Medyayı Kullanma Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 74 sayfalık kısmına ilişkin, 06/01/2021 tarihinde şahsım tarafından *Turnitin* adlı intihal tespit programından (*Turnitin*)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 19'dur.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

01/03/2021

Adı Soyadı: Fatma Sezen TAŞDEMİR
Öğrenci No: 801030008
Anabilim Dalı: İlköğretim Anabilim Dalı
Programı:
Statüsü: Y.Lisans Doktora

Prof. Dr. Seçil ŞENYURT
01/03/2021

* Turnitin programına Uludağ Üniversitesi Kütüphane web sayfasından ulaşılabilir.

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğrenme ve Öğretme Süreçlerinde Sosyal Medyayı Kullanma Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Danışman

Fatma Sezen TAŞDEMİR

Prof. Dr. Seçil ŞENYURT

İlköğretim Anabilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Handan Asûde BAŞAL

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

İlköğretim Anabilim Dalı'nda 801030008 numara ile kayıtlı Fatma Sezen TAŞDEMİR'in hazırladığı “**Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğrenme ve Öğretme Süreçlerinde Sosyal Medyayı Kullanma Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**” konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 05/02/2021 günü 11:00 - 12:00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin (**başarılı**) olduğuna (**oybirliği**) ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)

Prof. Dr. Seçil ŞENYURT

Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Prof. Dr. Fatih DEMİREL

Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Dr. Öğretim Üyesi Sevda Gülşah YILDIRIM

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Önsöz

21. yüzyılda özellikle 2004 yılından itibaren Web 2.0 teknolojilerinin insan yaşamına nüfuz etmesiyle, sosyal medya, iletişim alanında aktif olarak kullanılmaktadır. Gün geçtikçe sosyal medya platformlarının sayısı artmakta, var olanlar yeni özelliklerle güncellenmekte ve gittikçe hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelmektedir. Sosyal medya günümüzde iletişimin yanısıra haber alma ve yeni bilgi edinme merkezi olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu durum sosyal medyanın yaşamın birçok alanında olduğu gibi, eğitim alanında da kullanılmasının önünü açmıştır. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı eğitim faaliyetlerinde kullanma düzeylerinin belirlenmesi ve farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın sonunda, sosyal medyanın benimsenmesi ile sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Çalışmamda her zaman yanımda olup bana destek olan, hiç bir zaman değerli yardımlarını esirgemeyen, tekrar tekrar beni cesaretlendirip, sabırla dinleyen ve değerli teşviklerini eksik etmeyen, çok kıymetli ve sevgili hocam Prof. Dr. Seçil ŞENYURT'a saygı ve şükranlarımı sunarım.

İlk öğretmenlerim, şükür sebeplerim, en büyük destekçilerim canım annem Zübeyde BALİBEY'e, canım babam Sami BALİBEY'e ve varlığıyla bana güç veren biricik kardeşim Seda Gülsüm FİNDİK'a büyük bir minnet duygusuyla teşekkür ederim.

Tanıştığım ilk günden itibaren her zaman yanımda olan, güveniyle beni cesaretlendiren, yardımlarıyla destek olan canım eşim Emre TAŞDEMİR'e, hayatıma girdiğinden beri bana neşe ve güç katan en küçük ve en tatlı motivasyon kaynağım biricik oğlum Kerem TAŞDEMİR'e en derin sevgi ve teşekkürlerimle...

Fatma Sezen TAŞDEMİR

Özet

Yazar Adı ve Soyadı	: Fatma Sezen TAŞDEMİR
Üniversite	: Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitü	: Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı	: İlköğretim Anabilim Dalı
Bilim Dalı	:
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: XIII+96
Mezuniyet Tarihi	:
Tez	: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğrenme ve Öğretme Süreçlerinde Sosyal Medyayı Kullanma Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi
Tez Danışmanı	:Prof. Dr. Seçil ŞENYURT

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENME ve ÖĞRETME SÜREÇLERİNDE SOSYAL MEDYAYI KULLANMA DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Web 1.0 teknolojisinden Web 2.0'a geçişle yaşanan dijital devrim ile birlikte, sosyal medya kullanımının hızla artması ve yaygınlaşması, bir çok alanla birlikte eğitim alanında da sosyal medya kullanımını zorunlu hale getirmiştir. Bu araştırmada; sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri çeşitli değişkenler açısından incelenerek, öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyleri ile öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri arasındaki ilişkiye bakılmıştır.

Araştırmada “Kişisel Bilgiler Formu”, “Sosyal Medya Benimseme Ölçeği” ve “ Sosyal Medyanın Öğrenme Öğretme Süreçlerine Etkisi Ölçeği” kullanılmıştır. Toplam puanlara göre her iki ölçeğin de normal dağılım göstermediği görülmüştür. Buradan hareketle, çalışmada

nonparemetrik testlerden iki bağımsız grupta karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi, ikiden fazla bağımsız grupta karşılaştırma yapılırken ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2018–2019 eğitim-öğretim yılında Eskişehir ili Odunpazarı ve Tepebaşı ilçelerinde görev yapan 118 Sosyal Bilgiler Öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda; öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde, öğrenim durumu, sosyal medyaya girme sıklığı, sosyal medyada gruplara üye olma ve hizmet içi eğitim alma değişkenlerine göre anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Benzer şekilde, sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinde de öğrenim durumu, sosyal medyaya girme sıklığı, sosyal medyada gruplara üye olma değişkenlerine göre anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Ayrıca, sosyal medyayı benimseme düzeyi ile öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Sosyal medya, sosyal ağlar, Web 2.0, sosyal bilgiler öğretmenleri

Abstract

Author	: Fatma Sezen TAŞDEMİR
University	: Bursa Uludag University
Institute	: Institute of Education Sciences
Field	: Department of Primary Education
Branch	:
Degree Awarded	: Master's Thesis
Page Number	: XIII+96
Degree Date	:
Thesis	: Social Studies Teachers' Levels of Using Social Media in Teaching and Learning Processes in Terms of Various Variables
Supervisor	: Seçil ŞENYURT, Prof.Dr.

SOCIAL STUDIES TEACHER'S LEVELS OF USING SOCIAL MEDIA IN TEACHING AND LEARNING PROCESSES IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

The rapid increase and widespread of use social media, concurrently with the digital revolution by means of transition from Web 1.0 technology to Web 2.0, this has made social media usage compulsory in the field of education along with many other fields.

This research, examines that the social media adoption levels of social studies teachers and their usage levels of social media in the learning and teaching process in terms of various variables and examines the relationship between social media adoption levels and levels of using it in learning and teaching processes.

In this research "personal information form", "social media adoption scale" and "scale of the effect of social media usage on learning and teaching processes." were used. According to the total scores, it was observed that both scales did not show normal distribution. From this point of view, the nonparametric Mann Whitney U test was used to compare two independent

groups, and the the nonparemetric Kruskal Wallis H test was used when comparing more than two independent groups. The study group of the research consists of 118 social studies teachers working in Eskişehir province, Odunpazarı and Tepebaşı districts in the 2018-2019 academic year.

As a result of the research; it has been observed that there is a significant difference in the social media adoption levels of teachers according to the variables of increase in education level, frequency of using social media, being a member of social media groups and having in-service training. Similarly, it was determined that there is a significant difference in the level of using social media in learning and teaching processes according to the variables of increasing educational status, frequency of entering social media, and being a member of groups in social media. Based on this; it is observed that they adopt social media and their level increases in learning and teaching processes when participating teachers spend personal time on social media and become a member of social media groups according to their personal preferences and interests. It was concluded that there is a positive relationship between the level of social media adoption and the level of using it in learning and teaching processes.

Keywords: Social media, social network, Web 2.0, social studies teachers

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
1. BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Problemi	3
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Araştırmanın Önemi	6
1.5. Araştırmanın Varsayımları	9
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	9
1.7. Tanımlar.....	9
2. BÖLÜM: İLGİLİ LİTERATÜR.....	10
2.1. Sosyal Medya Nedir?.....	10
2.1.1. Sosyal Medyanın Gelişim Süreci	12
2.1.2. Sosyal Medyanın Özellikleri	14
2.1.3. Sosyal Medyanın Sınıflandırılması	15
2.1.4. Dünyada ve Ülkemizde Sosyal Medya Kullanım Durumu.....	16
2.2. Sosyal Medya ve Eğitim.....	19
2.2.1 Sosyal Bilgiler Dersi ve Sosyal Medya	27
2.3. İlgili Araştırmalar.....	30
2.3.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar	30
2.3.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	37

3. BÖLÜM: YÖNTEM.....	39
3.1. Araştırma Modeli.....	39
3.2. Evren ve Örneklem.....	39
3.3. Veri Toplama Araçları.....	39
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi.....	41
3.5. Örnekleme İlişkin Demografik Veriler.....	41
4. BÖLÜM: BULGULAR	46
4.1. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sosyal Medyayı Benimseme Düzeylerine İlişkin Bulgular.....	46
4.2. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sosyal Medyayı Öğrenme Öğretme Süreçlerinde Kullanma Düzeylerine İlişkin Bulgular.....	53
4.3. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sosyal Medyayı Benimseme Düzeyleri ile Öğrenme Öğretme Süreçlerinde Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular.....	61
5. BÖLÜM: TARTIŞMA ve ÖNERİLER.....	63
5.1. Tartışma.....	63
5.2. Öneriler.....	71
KAYNAKÇA.....	73
EKLER.....	88
ÖZ GEÇMİŞ.....	96

<i>Tablolar Listesi</i>	<i>Sayfa</i>
Tablo 1 Sosyal medya sınıflandırmaları.....	16
Tablo 2 Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre durumu.....	42
Tablo 3 Öğretmenlerin yaş değişkenine göre durumu.....	42
Tablo 4 Öğretmenlerin mezun olunan alan (branş) değişkenine göre durumu.....	43
Tablo 5 Öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre durumu.....	43
Tablo 6 Öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre durumu.....	44
Tablo 7 Öğretmenlerin sosyal medyayı kullanım sıklığı değişkenine göre durumu.....	44
Tablo 8 Öğretmenlerin sosyal medya gruplarına üyelik durumu değişkenine göre durumu.....	45
Tablo 9 Öğretmenlerin sosyal medya ile ilgili hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre durumu.....	45
Tablo 10 Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeyleri.....	46
Tablo 11 Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin cinsiyet değişkenine göre durumu.....	47
Tablo 12 Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin yaş değişkenine göre durumu.....	47
Tablo 13 Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin branş değişkenine göre durumu.....	48
Tablo 14 Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin mesleki kıdem değişkenine göre durumu.....	49
Tablo 15 Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin öğrenim durumu değişkenine göre durumu.....	50
Tablo 16 Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin sosyal medyaya	

	girme sıklığı değişkenine göre durumu.....	51
Tablo 17	Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin sosyal medya gruplarına üyelik durumu değişkenine göre durumu.....	52
Tablo 18	Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin sosyal medya hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre durumu.....	53
Tablo 19	Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri.....	53
Tablo 20	Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin cinsiyet değişkenine göre durumu.....	54
Tablo 21	Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin yaş değişkenine göre durumu.....	55
Tablo 22	Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin branş değişkenine göre durumu.....	56
Tablo 23	Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin mesleki kıdem değişkenine göre durumu.....	57
Tablo 24	Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin öğrenim durumu değişkenine göre durumu.....	58
Tablo 25	Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre durumu.....	59
Tablo 26	Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin sosyal medyada gruplara üye olma durumu değişkenine göre durumu.....	60
Tablo 27	Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin hizmet içi alma durumu değişkenine göre durumu.....	61
Tablo 28	Sosyal medya benimseme düzeyi ile öğrenme öğretme süreçlerinde	

kullanma düzeyi arasındaki ilişki Spearman's sıra korelasyon testi..... 62

1.Bölüm

Giriş

Bu bölümde ilgili literatür özetlenerek problemin ne olduğu, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları, varsayımları ve tanımlar açıklanmıştır.

1.1. Problem Durumu

21.yüzyılda bilişim teknolojilerindeki ilerlemeler ve internet teknolojilerinin hayatın her alanında var olmasıyla, dünya küresel küçük bir köy haline gelmiştir. Öyleki, küçük bir yerleşim yerinde gerçekleşen bir olay bile küresel ölçekte bir yayılıma sahip olabilmektedir. Bu değişimler, hayatın her alanını olduğu gibi klasik eğitim anlayışını da etkileyerek köklü ve modern bir değişimi zorunlu kılmıştır. Klasik eğitim sisteminde kullanılan kaynaklar yerlerini bilişim ve internet teknolojilerinde var olan kaynaklara bırakmıştır. İnternette yaşanan Web 2.0 devrimi ve sunduğu olanaklarla yaşanan dönüşüm, hayatın her alanında interneti hakim kılmaktadır. Web 2.0 teknolojisiyle hayatımıza giren ve “yeni medya” olarak da adlandırılan sosyal medya, tüm bilgiyi küçülterek cep telefonlarımıza sığdırmış, yer ve zaman kaygısı olmadan, kolay ve hızlı erişim imkanı ile insanların hizmetine sunmuştur. Bahsedilen bu değişimlerle, dijital bir çağ başladığından internetin olduğu her yerden, bazen tek bir parmak hareketiyle istenilen her alanda bilgiye ulaşmak ve araştırma yapmak mümkün olmaktadır (Yang & Yu, 2016). Web 2.0 teknolojisinin gelişmesiyle beraber, sosyal medyayı asıl önemli hale getiren, tek yönlü bilgi paylaşımından, birden fazla kişinin eşzamanlı olarak çeşitli haberleri, kendilerine ait fotoğraf ve video gibi içeriklerini paylaşıp tartışabildiği bir ortama geçiş sağlamasıdır. Bilgiye ulaşmanın yanında, kendilerini ifade edip sohbet edebilecekleri, erişimi ve kullanımı rahat bu mecralar, insanlara cazip gelerek hızla yaygınlaşmıştır. Bu platformların eğitime de entegre edilmesi adeta zorunlu hale gelmiştir. Blackey ve Chew’e göre sosyal medya, yaş grubu farketmeksizin, bireylere etkili, karşılıklı iletişim ve etkileşime açık, kolay erişilebilir ve öğrenme ve öğretme sürecini destekleyici esnek bir öğrenme ortam

sunması bakımından eğitimde de önem kazanmıştır (akt. Sarsar, Başbay & Başbay, 2015). “Sosyal medyanın öğrenen yaşamındaki etkisi düşünüldüğünde eğitim ortamlarını düzenleyenlerin bu etkiye kayıtsız kalması düşünülemez. Hem eğitimcilerin hem de planlayıcıların sosyal medya olanaklarını tanımaları ve öğretimi desteklemek ve zenginleştirmek amacıyla kullanmaları bu nedenle önemli görülmektedir” (Sarsar ve diğerleri, 2015, s.419).

Öğrenme ve öğretme sürecinin verimli olabilmesi için en önemli unsurun öğretmen olduğu şüphe götürmez bir gerçektir. Süreci daha etkili kılmak amacıyla, yüz yüze eğitimin teknolojik araç gereçlerle ve internet kullanımı ile desteklendiği, harmanlanmış yeni bir öğrenme yaklaşımının benimsenmesinin çeşitli faydalar sağlayacağı açıktır. Yüzyüze yapılan eğitimle grup birbirini daha iyi tanıyacaktır. Çevrimiçi eğitim ise, bilgiye sınırsız erişimin yanında, diyalog, müzakere, tartışma için de ortam sağlaması bakımından önemlidir (Garrison & Kanuka, 2004). “Okullarda internetin öğrenciler tarafından bilinçli olarak kullanılabilmesi durumu öğretmenlere yeni sorumluluklar ve yükümlülükler getirmektedir. Öğrencilerin hem okul ortamında, hem de okul dışında internetten gerektiği yönde yararlanabilmeleri sağlanmalıdır. İlk olarak bunu gerçekleştirecek olan öğretmenlerin internetin önemini kavramaları gerekmektedir” (Sürmeli, 2005, s.6). Son yıllarda ve özellikle de devam eden Covid-19 salgını süresince Milli Eğitim Bakanlığının (MEB) Eğitim Bilişim Ağından (EBA) yapılan çevrimiçi etkinlikler ve canlı dersler ile öğretmenlere yönelik hazırlanan çevrimiçi hizmetiçi eğitimler, yüzyüze eğitimde teknoloji ve internet destekli eğitim imkanı tanıyan Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) mevcut şartlarda teknolojinin ve internetin eğitime entegre edildiğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Bunun yanında, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün merkezi hizmetiçi eğitim planlarında “Fatih Projesi - Bilişim Teknolojilerinin ve İnternetin Bilinçli Kullanımı”, “Siber Güvenliğe Giriş Eğitimi” gibi doğru internet kullanımına yönelik hizmetiçi eğitimlere de yer

verildiği görülmektedir (Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, 2020). Buna göre, öğretmenlerin de internet destekli eğitim konusundaki motivasyonlarının ve becerilerinin artmasının eğitimdeki sistemlere daha kolay adapte olunmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu bağlamda öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyleri ile sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri ile bunu etkileyen çeşitli değişkenlerin tespit edilmesi önem arz etmektedir.

1.2. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın ana problem cümlesi “sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeyleri ile sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri nasıldır?” olarak belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyleri ile sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri çeşitli değişkenler açısından incelendiğinde anlamlı farklılık gösterip göstermediği de araştırmada detaylı olarak ele alınmaktadır.

Alt Problemler

1. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeyleri nedir?
 - a. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - b. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde yaş değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - c. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - d. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde mezun olunan alan (branş) değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - e. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

- f. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde sosyal medyada gruplara üyelik durumu değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - g. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde sosyal medyayı kullanma sıklığı değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - h. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde sosyal medya ile ilgili hizmet içi eğitim alma değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
2. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri nedir?
- a. Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - b. Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde yaş değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - c. Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - d. Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde mezun olunan alan (brans) değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - e. Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - f. Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde gruplara üyelik durumu değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - g. Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde öğretmenlerin sosyal medyayı kullanma sıklığı değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
 - h. Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma

düzeylelerinde öğretmenlerin hizmetiçi eğitim alma değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

3. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeyleri ile öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Son yıllarda internet ve bilişim ortamları her alanda çok sık ve geniş kapsamlı bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Eğitimde ise sosyal medyanın çok sık öğrenme süreçlerine dahil edildiği, özellikle Facebook, Twitter gibi sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili pek çok çalışma yapıldığı görülmektedir. Öğrenme amaçlı sosyal medya kullanımı hem öğrencilere hem de eğitimcilere birçok fırsat sunmaktadır. Blackey ve Chew'e göre sosyal medya kullanımı, öğrencilerin sosyal katılımını destekler; işbirlikli öğrenme sağlar; iletişimi kolaylaştırır. Bunların yanında akran desteği açısından teşvik edici olması ve öğrenmeye ilgi oluşturması da sosyal medyanın öğrencilere sağladığı faydalar arasında sayılabilir. Eğitimciler ise sosyal medyanın öğrencilere sunduğu fırsatları değerlendirmenin yanında, daha esnek ve ilgi çekici bir öğrenme ortamında, hızlı bilgi paylaşımı ve geribildirim sağlayabilirler. Bunlara ek olarak, kendi meslektaşlarıyla iletişim içinde bulunurlar (akt. Jones, Blackey, Fitzgibbon ve Chew, 2010). Tüm bu özellikleriyle sosyal medyanın eğitim ortamlarını tüm paylaşımlar açısından zenginleştirdiği açıktır.

Öğrenme ve öğretme süreçlerinde sosyal medya kullanımının, bu sürece katkı sağlayacağı düşüncesi ile eğitim - öğretim etkinliklerinin yürütücüsü olan öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme ile öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinin incelenmesi önem taşımaktadır. Buradan hareketle, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeyleri ile sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinin tespit edilerek aralarındaki ilişkiyi ölçülmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Ayrıca araştırmada, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı

benimseme düzeyleri ile sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenerek istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin ortaya konması amaçlanmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Günümüzde insanlar, internette uzun süre zaman geçirebilmekte, gerçek dünyada yapabildiklerinin birçoğunu internet üzerinde yapmaktadırlar. Bu sanal dünyada iş yapmakta, ticari amaçlar gerçekleştirmekte, yeni arkadaşlar edinmekte, eski arkadaşlarını veya aile üyelerini bulabilmekte ve bunları yapabilmek için ileri bir bilgi birikimine sahip olmaya gerek duymamaktadır. Artık bireyler internet bağlantısının olmadığı bir durumu hayal bile edememektedir (Srivastava, 2012). Kullanımının basit olması, kolay erişilebilirliği, her kesimden insanın kendine göre bir ilgi alanı bulabilmesi, yaş, cinsiyet sınırlamalarının bulunmaması, her türlü bilgi paylaşımına olanak vermesi, dolayısıyla insanlara eğitim, iş ve günlük yaşantılarında büyük kolaylıklar sağlaması gibi nedenlerle internet, kısa sürede çoğunluk tarafından kabullenilmiş ve öngörülemeyen bir hızla dünya çapında yaygınlaşmıştır (İşçioğlu & Kocakuşak, 2012; Tavşancıl & Keser, 2002).

İnternet teknolojilerindeki gelişmeler hızla sürmekte, yeni teknolojiler hızla yaygınlaşmaktadır. 1996-2006 yılları arasını kapsayan ve internet devriminin temeli gibi olan Web 1.0 teknolojisi şu an eski bir teknoloji olarak yerini önce Web 2.0 teknolojilerine bırakmış görünmekte olup, şimdilerde ise semantik ağ olarak nitelendirilen Web 3.0 teknolojilerinin gelişmekte olduğu söylenebilir. Web 1.0'da kullanıcılar sadece okuyucuydu ve sadece bilgiyi alabilen konumdaydı. “Web 1.0 var olan bilgileri elde etmek, sunucular tarafından sağlanan içeriği okumak, program veya dosya indirmek için kullanılmaktaydı. İnsan etkileşimi olmayan Web 1.0 internette önümüze hazır sunulan bilgilerin pasif bir şekilde alınmasından oluşmaktaydı” (Ergenç, 2011, s.18). Büyüksener (2009, s.19) ise Web 2.0'ı “Web 2.0 denilen, kullanıcının diğer kullanıcılarla ve içinde bulunduğu ağ ile etkileşim

kurmasına imkan tanıyan gelişim, hem internet mecrasını değiştirdi hem de bu mecranın kullanım alanlarını hiç tahmin edilmeyen bir şekilde çeşitlendirdi” şeklinde ifade etmiştir. Basit bir dille Web 2.0, Vikipedi, YouTube, Flickr, Del.icio.us, Ekşi Sözlük, Pilli Network, Facebook vb. arkadaşlık siteleri gibi kullanıcıların diğer kullanıcılar için ziyaret ettikleri internet siteleri veya kullandıkları programlardır (O'reilly, 2005).

Web 3.0 ise Web 2.0'dan elde edilen tüm dataları işleyen, Web'i bir veritabanına dönüştürmeyi içeren, tüm bilgiyi Google'dan çok daha mantıklı şekilde organize etme sözü veren, okuma, yazma ve yürütme becerisine sahip, bilginin bir sahibinin olmadığı ama kişiselleştirilerek şeffaflaştığı bir yapay zeka teknolojisi olarak görölmektedir (Shivalingaiah & Naik, 2008). Henüz tam olarak tanımlanmamış Web 4.0, diğer ismi ile simbiyotik Web'in arkasındaki rüya ise, insanlar ve makineler arasındaki simbiyozdaki etkileşimdir. (Patil, H. J. & Surwade, Y. P, 2018). Özetle Web 4.0 teknolojisi, bilgisayar ile yapılabilen her şeyin internet ortamında, hiç bir program kullanılmadan, zaman ve mekandan bağımsız olarak yapılabilmesidir. Web 1.0'dan başlayarak Web 4.0'a kadar yapılan anlatımlardan yola çıkılarak; tüm dünyayı etkisi altına alan internet teknolojisinin, ciddi ve hızlı ilerlemeler kaydettiği görölmektedir. Buna göre, bu en gelişmiş teknoloji, internette aratılan kelimelere, yüklenen veya etiketlenen resim ve videolar vasıtasıyla bırakılan izlere anlam yükleyerek kişisel hizmet sunabilecek, kişi ihtiyaçlarını belirleyerek otomatik cevap verebilecektir.

İkinci nesil internet olarak da adlandırılan Web 2.0 internet teknolojisi ve sosyal medya kullanımı ile birlikte değişimden etkilenen bir alan da eğitim olmuştur. Sosyal medyanın, öğrencilere sağladığı olanaklardan bazıları, konularla ilgili araştırma yapmak, bilgi ve kaynakları paylaşmak, öğrenci - öğrenci veya öğretmen – öğrenci etkileşimine katkıda bulunarak işbirliğini geliştirmek olarak sıralanabilir. Doğru kullanılırsa sosyal medya; öğrenme ortamlarını geliştirir, tartışma, müzakere gibi grup aktivitelerini destekler ve üst seviye düşünme yeteneğini geliştirir. Sosyal ağlar öğrencilerde iletişim becerilerine olumlu

katkıda bulunur. Paylaşım ve sosyal aidiyet güçlenerek akran desteği sağlanır. Böylece beraber öğrenme becerisi de gelişir (Tanrıverdi & Sağır, 2014). Benzer olarak Toğay, Akdur, Yetişken ve Bilici (2013), öğrencilerin büyük bölümünün, sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmanın önemine inandıklarını, ders konularına ilişkin öğretim görevlileri ve arkadaşlarıyla iletişim kurmak için sosyal ağlardan yararlandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenme süreçlerinde sosyal ağlardan yararlanmanın, öğrencilere kendilerini sürecin bir parçası olarak hissettirdiğini ve öğrenmeyi kolaylaştırdığını tespit etmişlerdir.

Öğrenme ve öğretme süreçlerinin planlayıcıları olarak öğretmenlerin, artan sosyal medya kullanım eğilimine kayıtsız kalamayacakları aşikardır. Sosyal medyanın eğitim süreçlerinde kullanılması ile ilgili, günümüzde dijitalleşmenin giderek arttığı, sosyal ağların her geçen gün yaygınlaştığı göz önünde bulundurulduğunda, öğretmenlere de yeni sorumluluklar yüklenmesi kaçınılmazdır. Öğrenci tutum ve ihtiyaçlarının iyi bir gözlemcisi olan öğretmenlerden, eğitim sürecinde hem bir iletişim aracı olarak hem de öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve hızlandırıcı bir yöntem olarak sosyal medyadan yararlanmanın öneminin farkında olmaları beklenmektedir. Zira öğretmenlerin sosyal medyaya bakış açıları, güdülenmeleri ve sosyal ağları eğitime entegre ederek, eğitim sürecinde kullanabilme yeterlilikleri öğrenciler için önem taşımaktadır. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (2018) kapsamındaki yetkinlikler, beceriler ve öğrenme alanları incelendiğinde, programın, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımını desteklediği ve dijital okuryazarlık becerisini vurguladığı görülmektedir. Vatandaş yetiştirme misyonu üstlenen bu derste, dijital anlamda yetkin, doğru bilgiye doğru kaynakları kullanarak ulaşma becerisine ve çağın gerektirdiği donanımlara sahip bireyler yetiştirme noktasında sosyal bilgiler öğretmenlerine önemli görevler düşmektedir. Bu çalışma; eğitici olarak sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeyleri ile öğrenme ve öğretme etkinliklerinde kullanım düzeylerini tespit etmesi bakımından önem arz etmektedir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmada örneklem grubu oluşturan sosyal bilgiler öğretmenlerinin veri toplama araçlarına gerçek ve samimi cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma:

2018–2019 eğitim-öğretim yılı Eskişehir ili merkez ilçeleri olan Tepebaşı ve Odunpazarı ilçelerinde devlet ortaokullarda görev yapmakta olan 118 Sosyal Bilgiler Öğretmeni ile sınırlıdır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine (CİMER), bilgi edinme hakkı kapsamında yapılan başvuruda, 2018–2019 eğitim-öğretim yılı Eskişehir il genelinde toplamda 257 Sosyal Bilgiler Öğretmeni olduğu yanıtı alınmıştır (Ek: 6).

Örneklem grubuna uygulanan “Kişisel Bilgiler Formu”, “Sosyal Medyanın Benimsenmesi Ölçeği” ve “Sosyal Medyanın Öğrenim ve Öğretim Süreçlerine Etkisi Ölçeği” ile toplanan verilerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Sosyal Ağ Siteleri: “Sınırları belli olan bir sistemin içerisinde sistemde tanımlı olan herkesin görüntüleyebileceği tam ya da yarı açık bir kişisel profil oluşturabilme yeteneği, bir ilişkinin ya da bir bağın paylaşıldığı diğer kullanıcıların yer aldığı kolay erişebilir bir liste sunma, kişinin çevresinde yer alan kişilerin bağlantılarına ulaşabilme hakkı tanıma özelliklerine sahip web tabanlı hizmetlerdir” (Boyd & Ellison, 2007, s.211).

Sosyal Medya: Sosyal ağlarda, bilginin oluşturulmasına, paylaşılmasına ve düşüncenin ifade edilmesine olanak tanıyan, karşılıklı iletişim ile sanal bir sosyalleşme sağlayan, teknolojik medya türüdür (akt. Demir & Şad, 2019, s.347).

Web 2.0: “Web 2.0 teknolojisi kullanıcılar arasında işbirliği ve paylaşım yapma imkanı sağlayarak kullanıcılar arasında iletişim ve etkileşimin geliştirilmesinde kullanılan yeni bir teknolojidir” (Genç, 2010, s.237).

2. Bölüm

İlgili Literatür

2.1. Sosyal Medya Nedir?

İnternette devrim sayılabilecek Web 2.0 teknolojisine geçiş ile birlikte internet teknolojisi hızla gelişerek tek yönlü iletişimden çok yönlü iletişime fırsat vermiş ve dolayısıyla vazgeçilmez hale gelmiştir. “Web 2.0” kavramı ilk defa “2004” yılında internetteki yenilikler konuşulurken Tim O’Reilly tarafından telaffuz edilmiştir (akt. Korucu & Karalar, 2017). Web 2.0 teknolojisinin sunduğu yenilikler arasında; “ağ günlükleri (Weblogs)”, “oyuncu ve video yayın abonelikleri (podcast and videocasts)”, “vikiler (wikis)”, “sosyal ağlar (social networks)”, “yer imleri (bookmarks)”, “etiketleme (tagging)”, “resim ve video paylaşımı (photo and video sharing)”, “karma (bütünleşik) web siteleri (mashups)” en dikkat çekici uygulamalardır (Genç, 2010).

Richardson (2009), Web 2.0 için “okunup-yazılabilen web” ifadesini kullanırken, Kaplan ve Haenlein (2010) ise paylaşılıp faydalanılacak içerik ve uygulamaları, kullanıcıların birlikte oluşturup yayımlandığı platformu Web 2.0 olarak tanımlamıştır. Web 2.0 teknolojisinin gelişiminin ardından, kitlelerin birbirleriyle etkileşime girmeleri ile hem bilgiye hem de birbirlerine anında ve hızla ulaşmalarından ise ‘sosyal medya’ kavramı ortaya çıkmıştır. Kaplan ve Haenlein (2010), Web 2.0 teknolojisinin yapısına dayanarak kullanıcılar tarafından oluşturulan, düzenlenen veya değiştirilerek kullanılan internet tabanlı uygulamaları “sosyal medya” olarak tanımlamıştır. Yaylak (2017) ise sosyal medyayı internetin kendisi olarak yorumlamıştır. Ayrıca Web 2.0 araçları ile sosyal medya araçları, bazı kaynaklarda bir fark gözetilmeksizin birbirinin yerine kullanılabilir (McLoughlin & Lee, 2007). Buradan hareketle sosyal medyanın, internetteki Web 2.0 teknolojisinin çok sayıda kullanıcı tarafından aktif kullanımı sonucu kavramsallaştığı söylenebilir.

Sosyal medya “İnternette kolay iletişim sağlayan, bir başkasıyla kolayca iletişime

geçmesine, blog, video, podcast, wiki vb. gibi formlarda web içeriklerini oluşturup, paylaşımlarına izin veren yeni internet teknolojilerini (bloglar, sosyal ağ siteleri, medya paylaşım servisleri vb.) kapsayan etkileşimli sosyal ağların bütünüdür” (Weisgerber, 2009, s.109). Başka bir deyişle; yüksek erişilebilir ve ölçeklenebilir iletişim araçları ve sosyal ağlar üzerinden geliştirilen etkileşim ve paylaşım ortamlarını ifade eder (Taşcı, 2010). Laird ise sosyal medyanın, “bilgi ve içerik paylaşımıyla”, “fikir alışverişiyle”, “yorumlar ve kişisel mesajlarla” meşguliyet sağlayan ve bir topluluk kurmayı hedefleyen yapısına dikkat çekmektedir (akt. Sarsar ve diğerleri, 2015). Bu bağlamda, birden fazla kişi ile internette gerçekleştirilen, farklı form ve farklı sosyal ağlardaki paylaşımlar bütünü, sosyal medya olarak adlandırılabilir.

Sosyal medya bugün çok yaygın bir kullanım alanına sahiptir. Sosyal medyanın kısa sürede yaygınlaşmasını sağlayan özellikleri arasında; kullanıcılara düşük maliyetle samimi bir ortam sunması, hızlı ve güncel bilgiyi anında diğer kullanıcılara aktarımını sağlaması, kullanıcılarının kendi hedef kitlelerini kendilerinin oluşturmasına imkan tanıyarak aracısız direkt ve yakın ilişki kurulmasını sağlaması, kişilerin kendilerini ortaya koyabilmeleri, ilgi grupları oluşturabilmeleri, işbirliği ve paylaşım ortamına fırsat tanınması, veriler üzerinde ölçme değerlendirme yapılabilmesi ve referans yoluyla güvenilir bilgiye kolay yoldan ulaşılabilmesi unsurları sayılabilir (Bakan, 2008; Eröz & Doğdubay, 2012; Murray, 2008). Sosyal medya, her geçen gün güncellenen özellikleriyle, çağımız toplumlarının değişen ihtiyaçlarının karşılanması görevini yüklenmektedir. Eren (2014) de yeni medyanın, sunduğu gelişmiş imkanlarla hem özel hayatta, hem de toplum hayatında önemli bir yere sahip olduğunu ve bireylerin yaşam tercihlerini değiştirdiğini belirtmiştir. Bu yeni medya, her yaş grubunun, eğlence, iletişim, kaynaklara erişim gibi farklı amaçlarla bir araya geldiği bir mecradır. Bunun yanı sıra, sosyal medya araçları bugün bireylerin birbirleri ile sohbet etmesi, kendilerini herhangi bir sınır olmadan ifade etmeleri, online oyun oynayarak boş vakit

doldurması gibi daha basit işlevleri dışında, tüm dünyada reklam, pazarlama, alışveriş ve siyasi amaçlı kullanılabilir. Sosyal medya sitelerinin son yıllarda siyasi örgütlenmelerde, yapılacak devrimlerde ve halk hareketlerinde de kullanılabildiği görülmektedir. Telli (2012), Ortadoğu’da yaşanan devrim hareketlerinde, sosyal medyanın bir sebep olmadığını; ancak zaten başlayacak olan olayları hızlandırarak şeffaf bir şekilde yayılmasını sağladığını vurgulamıştır.

2.1.1. Sosyal Medyanın Gelişim Süreci

Sosyal medya, çok uzak geçmişe dayanmayan bir tarihsel sürece sahip olduğundan, tanımı ve tarihi gelişimi ile ilgili farklı kaynaklarda farklı vurgulara rastlanmaktadır. Genel kaniye göre, sosyal medya kavramı için iki bilgisayar arasında iletişimin sağlanması için 1971’de ilk e-postanın atılması milad kabul edilmektedir. Ancak bugün kullandığımız anlamda, eşzamanlı olarak karşılıklı diğer insanlarla iletişime ve etkileşime dayanan sosyal medyanın ortaya çıkışı Jim Elis ve Tom Truscott tarafından 1979’da kurulan Usenet ile başlar. Usenet, profil oluşturmaya ve tartışma yapmaya müsaade eden ilk sosyal ağ olması bakımından önemlidir. Kurulduktan sonra binlerce tartışma grubunun açılması ve milyonlarca kullanıcıya ulaşmasıyla büyümüştür. Tartışma grupları, o zamanki adıyla haber grupları belli bir konuya göre açılarak, onay sürecinden sonra makale paylaşılmasına ve kullanılan haber okuyucu programıyla bu makalelerin okunmasına olanak tanımaktadır (Kaplan & Haenlein, 2010; britannica.com, 2020).

1991’de “World Wide Web (www)” in ortaya çıkması, internette sosyalleşme ve sanal bir ortamdan iletişime geçmenin yaygınlaşması açısından ciddi bir gelişme olarak not edilmiştir. 1997’de açılan “SixDegrees.com” ise bugün kullandığımız manada, sosyal ağlara en çok benzeyen sosyal ağ sitesidir. Bu ağ, “profil oluşturma”, “arkadaşlarla yazılı veya görüntülü iletişim kurma”, “arkadaş listelerinde gezinme” gibi imkanlar sunmaktadır (Köksal, 2012; Uğur, 2013). 1998’den 2001’e kadar MoveOn, BlackPlanet, AsianAvenue, Lunarstorm,

Third Voice, Napster, Blogger, Epinions, Wikipedia, Ryze ve Cyworld kurulmuştur. 1999'da Microsoft tarafından geliştirilen 'messenger' uygulaması kullanıcıların gerçek isim ve bilgileriyle üyelik sağlayabildiği bir ortam olarak kurulmuş, livejournal' da ilk dinamik içerikli blog, forum ve iletişim ortamı olarak sunulmuştur. 2002'de kurulan Friendster ise bazılarına göre sosyal medyanın ilk örneğidir (Boyd & Ellison, 2007; Hazar, 2011).

2003 yılından sonra ise, her geçen gün yeni sosyal medya platformları ortaya çıkmaya devam etmiş, kullanıcıların sosyal medya hesap sayıları ve bu hesaplarda geçirdikleri süre gün geçtikçe artma eğilimi göstermiştir. 2004 yılında Web 2.0 teknolojilerinin gelişmesi ile internette ve sosyal medyada yeni bir dönem başlamış ve bundan sonraki ilerlemeler çok daha hızlı ve çok daha yaygın olmuştur. 2004'de Amerika'da çok popüler olan MySpace, Friendster'in önüne geçmiş ancak yine aynı yıl Harvard Üniversitesi'nde bir öğrenci olan Mark Zuckerberg tarafından ilk olarak Harvard lisans öğrencilerine yönelik olarak 2004 yılında kurulan Facebook iki yıl içerisinde tüm kullanıcılara açılmasıyla kayıtlı kullanıcı sayısı bakımından MySpace'i geride bırakmıştır. Ayrıca sürekli yeni özelliklerin eklenmesi ile Facebook güncelliğini sonraki yıllarda da hep korumuştur (Boyd & Ellison, 2007; Standage, 2013). Boyd ve Ellison (2007)'in çalışmalarında sundukları ve sosyal medya sitelerinin açılış tarihlerini gösteren zaman şeridine göre, 2005'de video paylaşım sitesi olarak YouTube'un açılması, 2006'da Facebook'un tüm kullanıcılara açılması ve bir mikroblog olan Twitter'in kurulması peşpeşe gerçekleşmiştir. 2009'da kurulan ve yayınlanan WhatsApp, Uzun ve Uluçay'ın da belirttiği gibi akıllı telefonlar üzerinden internette ücretsiz mesajlaşma, fotoğraf ve video göndermeye imkan tanıma, emoji kullanma, hem birebir hem de grup iletişimine izin verme gibi özellikleriyle popüleritesi artan anlık mesajlaşma uygulaması olarak sosyal medyada yerini almıştır (akt. Maden, 2019). 2010'da daha çok bir fotoğraf paylaşım ağı olarak kurulan Instagram, her geçen gün kendini yenileyerek 2020 yılına gelindiğinde halen popülerliğini koruyan ve sahip olduğu özelliklerle dijital ürün satışı da dahil çeşitli imkanlar

sunan bir sosyal medya platformu olarak popülerliğini korumaktadır (Instagram, 2020).

Sosyal medyada profil açma, paylaşım yapma gibi özellikleriyle birbirine benzer görünen ancak farklı amaçlarla kurulan ve birbirinden farklı, kendine has özelliklere sahip bir çok araç vardır. Dawley (2009), son yıllarda en çok kullanılan siteleri şu şekilde gruplandırmaktadır:

- Sosyal amaçlı siteler : Twitter, Facebook vb.,
- Video paylaşımı için kullanılan siteler: YouTube, DailyMotion vb.,
- Fotoğraf paylaşım siteleri: Instagram, Flickr, PhotoBucket vb.,
- İş bağlantı siteleri: LinkedIn vb.,
- Wikiler: Wikipedia vb.,
- Bloglar: Blogger.com, Wordpress vb. (akt. Vural ve Bat, 2010).

2.1.2. Sosyal Medyanın Özellikleri

Yeni medya olarak da tanımlanan, katılımcıların hızlı iletişime geçtiği, mobil internet sayesinde her yerden kolayca erişilebilen sosyal medyanın birçok özelliği vardır. Gürsakal (2009, s.23-24), sosyal medyanın özelliklerini şu şekilde beş ana başlık altında toplamıştır:

Katılım: Sosyal medyada kişiler, medyanın etkili üretici ve tüketicisi konumundadırlar. Bu bağlamda sosyal medya, insanların geri dönüşte bulunmasını ve faydalı bilgiler sunmasını basitleştirir. Medya ile takipçisi arasındaki sınırı göstermeyerek yöneticiliği kullananın hizmetine sunar.

Açıklık: Sosyal medya konu ulaşımında ve tüketilmesinde sorunları muhtemel olduğunca ortadan yok etmektedir. Kullanımı son derece belirgin ve basitleştirilmiş bir ortamdır. Bu nitelik, aynı anda sosyal medyanın açıklığını, netliğini ifade etmektedir.

Karşılıklı Konuşma: Geleneksel medyanın daha fazla tek taraflı bir iletişim sağlaması ve klasik toplu iletişim kanallarında geri dönüşümün güçlüğüne ve vakit kaybetmesine karşılık olarak; sosyal medya kişilere, iki taraflı iletişim (etkileşim), kolay ve

zamanında geri dönüş sunar.

Topluluk: Sosyal medya, belirli bir içerik veya insanlar üzerinde hızla grupların birleşmesine ve bunun yerine aktif bir biçimde iletişime olanak sağlar.

Bağlantısallık: Pek çok sosyal medya irtibatsaldır. Kullanıcı basitliği, reklam ya da farklı bir sebepten dolayı farklı sayfalara, kaynaklara ve insanlara bağlantı (link) verme niteliğine sahiptir.

2000’li yıllardan sonra, Web 2.0 ile sanal bir dünyada sınırsız olanaklar sunan sosyal medya, farklı özellikleri ile çok daha işlevsel hale gelmiştir. Gittikçe yaygınlaşan bu uygulamaların özelliklerinden ilki, mobil tabanlı sosyal medyada “*zaman ve mekân sınırlaması olmadan*” sözcüklerin, görüntülerin, ses dosyalarının “*herkese açık*” paylaşılabilmesidir. Sosyal medyayı diğer medya türlerinden ayıran bir diğer özellik ise katılımcıların iletişim kurma konusunda daha istekli ve cesur olması, paylaşılanlar üzerinden yapılan fikir alışverişi ile tek taraflı değil “*iki yönlü iletişime*” olanak tanınmasıdır. Sosyal medyada paylaşım daha “*hızlı ve kolay*” gerçekleşmekte, çok sayıda kişinin hızlı ve kolay etkileşime geçmesi ile “*bağlantılı*” bir iletişim söz konusu olmaktadır. Tüm bunlara ek olarak sosyal medya geleneksel medyadan farklı olarak fazladan herhangi bir maliyet getirmez, “*erişim imkânları*” daha kolaydır. Kullanıcı dostu özellikleri ile “*basitlik*” arz eder. Önce düşünüp sonra paylaşmaya, dilenirse de silmeye müsaade etmesi bakımından “*esnektir*”. Sosyal medyada fotoğraf veya video paylaşmaktan zaman zaman kaçınanların bile, yorum yazma konusunda rahat oldukları, kendilerini ifade etmek konusunda özgür hissettikleri görülmektedir. Buradan hareketle sosyal medya için istenilenlerin rahatça ifade edilebildiği, “*yeni topluluklar oluşturmaya müsait, birleştirici ve kaynaştırıcı*”, aynı zamanda da “*demokratik*” bir ortamdır denilebilir (Vural & Bat, 2010).

2.1.3. Sosyal Medyanın Sınıflandırılması

Sosyal medya, ciddi ve yaygın bir kullanım alanına sahip geniş bir çatı olarak kabul

edildiğinde, sosyal medyayı oluşturan sosyal ağlar, yapılarına ve kullanım amaçlarına göre kategorilere ayrılarak, sosyal medya platformları başlığı altında toplanabilir. Ancak, alan yazında farklı yıllarda birbirleri ile benzerlik gösteren farklı sınıflandırmalar olduğu görülmüştür. Mayfield (2008), Kaplan ve Haenlein (2010) ve Akar (2010) tarafından yapılan sosyal medya sınıflandırmaları aşağıdaki tablo üzerinde gösterilmektedir.

Tablo 1

Sosyal medya sınıflandırmaları

Mayfield (2008)	Kaplan ve Haenlein (2010)	Akar (2010)
<ul style="list-style-type: none"> • Sosyal Ağlar (Facebook, Myspace, Friendster vb.) • Bloglar • Wikiler (Wikipedia) • Podcast • Forumlar • İçerik Toplulukları (Youtube, Instagram, Flickr, Delicious vb.) • Microbloglar (Twitter, Tumblr) 	<ul style="list-style-type: none"> • İşbirlikçi Projeler (Wikipedia, Sosyal İşaretleme Siteleri) • Bloglar • İçerik Toplulukları (YouTube, SlideShare) • Sosyal Ağlar (Facebook) • Sanal Oyun Dünyaları (World of Warcraft) • Sanal Sosyal Dünyalar (Second Life) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bloglar (Blogger, Wordpress) • Mikroblogging (Twitter, Tumblr) • Wikiler (Wikipedia) • Sosyal İşaretleme (Delicious) • Medya Paylaşım Siteleri (Youtube, Flickr) • Podcasting, Sanal Dünyalar (Secondlife) • Sosyal Ağlar (Facebook, Myspace, Bebo, Netlog vb.)

2.1.4. Dünyada ve Ülkemizde Sosyal Medya Kullanım Durumu

Küresel bir ajans olan “We Are Social” tarafından, bir sosyal medya yönetim platform olan “Hootsuite” ile işbirliği yapılarak, üç aylık dönemlerle, küresel çapta, internet, sosyal medya ve mobil kullanımlar ile ilgili istatistikler yapılarak raporlar yayınlanmaktadır. 2020 yılı Temmuz ayında yayınlanan Dijital 2020 Temmuz Küresel Durum Raporu (Digital 2020 July Global Statshot Report), ilk kez dünya nüfusunun yarısından fazlasının sosyal medyayı kullandığını ortaya koymuştur. Rapor analizleri, dünyada 3,96 milyar insan sosyal medyayı

kullandığını ve ilk kez küresel nüfusun yarısından fazlasının (%51) sosyal medya kullandığını ortaya koymaktadır. 2020 yılının ikinci yarısına girilirken, Covid-19 sebebiyle yaşanan kısıtlamaların etkisiyle insanların dijital etkinliklerinde anlamlı bir artış olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalara göre küresel internet trafiği %30 oranında artarken, 2020 yılının birinci yarısına göre internette çok daha fazla zaman geçirildiği de ortaya konmuştur (Kemp, 2020a). Dijital 2020 Ekim Küresel Durum Raporu (Digital 2020 October Global Statshot Report) incelenerek, Dijital 2020 Temmuz Küresel Durum Raporu ile karşılaştırıldığında aşağıdaki sonuçlar ortaya konmuştur:

- Dünyada 4 milyardan fazla insan artık her ay sosyal medyayı kullanmakta ve her gün ortalama 2 milyon yeni kullanıcı bunlara katılmaktadır.
- Tipik bir kullanıcı bile artık uyanık hayatının yaklaşık %15'ini sosyal platformları kullanarak geçirmektedir.
- 2020 Ekim ayında toplam dünya nüfusu olan 7,81 milyar kişi içerisinde cep telefonu kullanan kişi sayısı 5,20 milyar, küresel internet kullanıcı sayısı 4,66 milyar, sosyal medya kullanıcı sayısı ise 4,14 milyar olmuştur.
- Kepios tarafından yapılan analiz, 2020 Ekim ayına kadar son on iki ayda 450 milyondan fazla kişinin sosyal medyayı kullanmaya başladığını göstermektedir. Buna göre, yıllık %12'den fazla büyüme yaşanmıştır. On iki aylık bu süreçte her saniyede on dört kişiden fazla kişi sosyal medyaya üye olmuştur.
- 2020 Temmuz ile Ekim ayları arasında, önceki üç aylık periyoda kıyasla 180 milyondan fazla kişi sosyal medya kullanmaya başlamıştır. Bu sayı, günlük iki milyon kişilik ortalama bir artışa denk gelmektedir (Kemp, 2020b).

“Digital 2020 October Global Statshot Report” incelendiğinde dünyada en çok kullanılan ilk beş sosyal medya sitesinin ise Facebook, YouTube, WhatsApp, Fb Messenger ve WeChat olarak listelendiği görülmektedir. We Are Social ve Hootsuite, Dijital 2020 Ocak

Küresel Durum Raporu (Digital 2020 January Global Statshot Report)'nda 2020 Türkiye Dijital Raporuna da yer vermişlerdir. Bu rapor aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Türkiye'de 2020 yılı Ocak ayında 62,07 milyon internet kullanıcısı vardır.
- Türkiye'deki internet kullanıcı sayısı 2019-2020 yılları arasında 2,4 milyon kişi artmıştır. Bu da %4'lük bir artış olduğunu göstermektedir.
- Türkiye'de 2020 yılı Ocak ayında 54 milyon sosyal medya kullanıcısı vardır.
- Türkiye'deki sosyal medya kullanıcı sayısı, 2019 yılı Nisan ayı ile 2020 yılı Ocak ayı arasında 2,2 milyon kişi artmıştır. Bu da %4,2'lik bir artış olduğunu göstermektedir.
- Türkiye'de sosyal medyada günlük ortalama 2 saat 51 dakika zaman geçirilmektedir.
- Türkiye'de en çok kullanılan ilk beş sosyal medya sitesi YouTube (%90), Instagram (%83), WhatsApp (%81), Facebook (%76) ve Twitter (%61) olarak listelenmiştir.

Türkiye'de de internet kullanımına yönelik istatistiki araştırmalar yapılmaktadır. 2020 yılı Ağustos ayında yayınlanan TÜİK Haber Bülteni'nde yer verilen Hane Halkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanımı Araştırması verileri, 2019 yılı Nisan ayı ile 2020 yılı Mart ayını kapsayan on iki aylık dönemdeki değişimleri göstermektedir. Bu verilere göre, internet kullanımı 16-74 yaş grubundaki bireylerde 2019 yılında %75,3 iken 2020 yılında %79'a yükselmiştir. Benzer şekilde, evden internete erişim imkanı da yükselerek, 2019 yılında %88,3 iken 2020 yılında %90,7'ye ulaşmıştır. Kişisel kullanım amacıyla mal veya hizmet siparişi veren ya da satın alan 16-74 yaş grubundaki bireylerin oranı ise %34,1'den, %36,5'e yükselmiştir. 2009-2020 yılları arasında hanehalkı bilişim teknolojileri kullanımına ilişkin temel göstergeler incelendiğinde ise internet erişimine sahip olma, internet kullanımı durumu ve internetten ürün siparişi veya satın alma göstergelerinin son on yılda düzenli olarak artma eğiliminde olduğu dikkat çekmektedir. 2009 yılında %30 olan evden internete erişim oranı,

2020 yılında %90,7 olmuştur. Bireylerin internet kullanım miktarı 2009 yılında %38,1 iken, 2020 yılında %79'a ulaşmıştır. İnternette ürün sipariş etme veya satın alma oranına bakıldığında da son on yılda %4,5'ten %36,5'e çıktığı ortaya konmuştur (TÜİK, 2020).

2.2. Sosyal Medya ve Eğitim

Son yıllarda yaşanan teknolojik gelişmeler ve internetin dönüşümüyle dijital bir çağa geçiş yapılması, insan hayatı üzerinde ciddi bir etki yaratmıştır. Kişilerarası iletişim, gerçek hayattan sanal bir ortama taşınmış, bireylerin düşüncelerini özgürce ifade edebildikleri, haber alıp paylaşım yaptıkları, oluşturulan her bir profilin ardında gerçek bir kişinin olduğu bambaşka bir dünya inşa edilmiştir. Kişisel yaşamda olduğu kadar toplumsal yaşamda da önemli bir güç haline gelen bu gelişmeler elbette ki eğitim alanını da etkilemiştir. Sosyal ağlardan kaynaklara ve bilgiye erişmenin kolay ve hızlı olması, bu ağlarda, bireylerin birbirleriyle üst düzey etkileşim ve iletişim içerisinde olmaları, öğrenmenin ise daha kalıcı, ilgi çekici ve özgün gerçekleşmesi; öğrenme öğretme süreç ve ortamının değişime uğramasını zaruri hale getirmiştir. Teknolojik gelişmelerin ve internetin beraberinde sunduğu bu olanaklar, geleneksel ve formal eğitim metodlarından, daha fazla ihtiyaca cevap veren, internet destekli, informal bir eğitim modeline geçişi hızlandırmıştır (Ekici & Kıyıcı, 2012; Özmen, Aküzüm & Sünkür, 2012).

Evde, iş yerinde ve cep telefonlarında olduğu gibi, okullarda da gerek yönetsel işleri yürütürken, gerekse eğitim-öğretim faaliyetlerinde internet ve internetin getirdiği kolaylıklardan faydalanılmakta, okulun rutin işleri, öğrenci işleri ve resmi haberleşme gibi pek çok iş resmi olarak hazırlanan internet sistemleri üzerinden yapılmaktadır. Teknoloji ve internetle birlikte sosyal ağlar ve bu ağların bütünü olarak sosyal medya, eğitim-öğretim faaliyetleri içinde yer almaya başlamıştır. Sosyal medyanın sadece eğlence amaçlı değil; eğitim yönünde kullanılmasının önemi araştırılmaya başlanmıştır (Aydın, 2012).

“Bilgi yönetiminde teknoloji ve insan arasındaki yapay uçurumu kapatmak için

girişimler sürmektedir. Teknolojinin katkıları küçümsenemeyecek kadar çok olmakla birlikte insanın rolü de küçümsenmeyecek kadar önemlidir” (Gülseçen, 2014, s.67). Dolayısıyla güncel gelişmeler eğitime uyarlanırken, insan kaynakları da ihmal edilmemelidir. Ülkemizde eğitim - öğretim faaliyetleri için özellikle Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim faaliyetleriyle çok aktif hale gelen, kullanıcı sayısı düzenli olarak artan EBA sürekli güncellenerek, yapılan tanıtımlarla teşvik edilerek MEB tarafından okulların kullanımına sunulmaktadır. İnternette de eğitim amaçlı çok sayıda site yer almakta, ayrıca yine aynı amaca yönelik olarak, öğrenmeyi kolaylaştıracak, akılda kalıcı hale getirecek birçok Web 2.0 aracı geliştirilmektedir. Sosyal ağların her geçen gün çeşitlenmesi, kullanımının da sürekli artış göstermesi, sağladığı kolaylıklar ve kolay ve hızlı erişim gibi sahip olduğu özellikler, bunların eğitimde de kullanılmaları durumunu ortaya çıkarmıştır. Polat ve Arabacı (2014)’nın yaptıkları detaylı literatür taraması sonucunda da belirttikleri gibi; Facebook ve Twitter gibi yaygın kullanılan sosyal medya platformlarının, eğitsel amaçlı kullanılacakları ve bunun eğitim atmosferini olumlu etkileyeceği ile ilgili pek çok çalışma yapılmıştır. Benzer şekilde Uça-Güneş (2016), sosyal medyanın eğitime farklı boyutlar kazandırdığını, daha fazla sayıda bireye, daha hızlı ve kolay iletişim sağladığını ayrıca toplum ihtiyaçlarına yönelik “uzaktan eğitim” ve “yaşam boyu eğitim” kavramları ile eğitim ortamlarına katkıda bulunduğunu savunmaktadır. Bir sosyal medya uygulaması olan WhatsApp’a üye olmayan sınıf-veli grubu yok gibidir. Tüm okulların kendilerini tanıtıcı, duyurularını ve haberlerini yayınladıkları web siteleri olmasının yanında, velilere ve öğrencilere daha hızlı ulaşmak adına kullandıkları Facebook, Instagram, Twitter vb. sosyal medya üyelikleri de bulunduğu görülmektedir. Facebook ile ilgili yapılan bir çalışmada, Facebook’a üye olan öğrenciler, arkadaşlarını tanıma, sınıf, ders, ödev konularında bilgi paylaşımı ve çözümler sağlama, ayrıca boş zamanlarında projeler gerçekleştirmek amacıyla iletişim kurduklarını ifade etmişlerdir (Bosch, 2009).

Yaros’a göre, sosyal medya ile işlenen bir ders, tıpkı görüntülü konuşmada olduğu

gibi, “ses ile görüntüyü”, “yazı ile görüntüyü”, “sesi, yazıyı ve görüntüyü” bir araya toplayabilen farklı bir öğrenme öğretme seçeneği sunmaktadır (akt. Toğay ve diğerleri, 2013). Literatür tarandığında, yeni eğitim teknolojileri ile geliştirilen dijital materyallerin sınıfta doğru ve etkili kullanımının özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin eğitimindeki önemini gösteren birçok çalışma olduğu görülmüştür. Dijital materyallerin yararları arasında öğretmenleri sınıf içinde ve dışında desteklemesi, gerçek hayata benzeyen tasvirler sağlaması ve daha fazla öğrenme coşkusu yaratması sayılabilir (Karademir Coşkun & Alper 2019). Bilinçli bir kullanım ile, sosyal medya da, akranlarına göre kendini ifade etmekte güçlük çeken öğrenciler de dahil olmak üzere tüm öğrenciler için yeni ve motive edici bir eğitim platformuna dönüşebilir. Munoz ve Towner (2009) da benzer bir düşünceyi benimseyerek, öğrencilerin interneti ve sosyal medyayı aktivite, eğlence için değil eğitim için kullanmasının daha faydalı olacağını belirtmişlerdir. Sosyal medyanın eğitime entegre edilmesinin avantajları arasında; “eğitmenler ve öğrenciler arasında yeni bir etkileşim stili yaratması”, “dışarıda da sınıf içi etkileşimi devam ettirmesi”, “grup projelerinde işbirliğini kolaylaştırması”, “öğrencilere aktif öğrenme ortamı sunması”, “farklı okullardaki öğrencilere ve akranlara eş zamanlı içerik paylaşımına izin vermesi”, “ders notlarına ve çeşitli dijital kaynaklara link atması”, “geleneksel yöntemlere göre sunduğu medya paylaşımı, etiketleme gibi ek özelliklerle daha etkili öğrenmeler sağlaması” sayılabilir (akt. Thongmak, 2013). Sosyal medya öğrenciler tarafından bireysel olarak eğitim amaçlı kullanılabilmesi gibi, eğitim sistemi içinde öğrenci yararı gözetilerek belli bir plan program dahilinde de kullanılabilir. Bu şekilde yapılacak doğru bir planlamanın, sağlayacağı kolaylık ve yararlar bakımından öğrencilerin lehine sonuç doğuracağı düşünülmektedir.

“Dünyada meydana gelen sosyal, kültürel, ekonomik gelişmeler ve teknolojik değişimler eğitimi en öncelikli konu haline getirmiştir. Değişmelere ve gelişmelere uyum sağlayabilen donanımlı bireyler ancak eğitim yoluyla yetiştirilebilir” (Taş, 2004, s.29). Başka

bir deyişle, küreselleşen dünyada, yaşanan gelişmelerle toplumların, çağın şartlarına ayak uydurabilecek, küresel nitelikte bireyler yetiştirmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Gerekli yetkinliklere ve donanıma sahip bireyler yetiştirmek ise eğitim kurumlarının üstlendiği roldür (Çaycı, Demir, Başaran & Demir, 2007). Eğitim kurumlarında eğitim, bir program dâhilinde ilerler. Demirel (2017, s.4) eğitim programını “öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği” olarak tanımlamaktadır. Tay (2005, s.210) eğitim programlarında bulunması gereken özellikleri; “yetiştirilecek olan bireylerde gözlenmesi istenilen hedefler”, “hedeflere ulaşmak için gerekli olan içeriğin seçilmesi ve düzenlenmesi”, “hedeflere ulaşmak için gerekli olan öğrenme-öğretme süreci yani eğitim durumları”, “belirlenen hedeflere ulaşma derecesi yani değerlendirme” olarak sıralamıştır. Eğitim programının bu dört ögesinden biri olan öğrenme ve öğretme sürecinden hem eğitim programındaki eğitim içeriğini kalıcı olarak öğrenmeyi sağlaması hem de süreçte kullanılan yöntem teknikler olarak 21. yüzyılın güncel gerekliliklerine uygun olması beklenmektedir. Bu sebeple, dünyada ve ülkemizde en çok kullanılan sosyal medya araçları tanıtılarak, eğitim süreçlerinde nasıl kullanılabileceği ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir. Bu araçların eğitim amaçlı kullanımı söz konusu olduğunda, dikkat edilmesi gereken bazı önemli noktalar da vardır. Yasal yaş sınırlamalarına ve öğrencilerin internet güvenliğine dikkat edilerek, bu platformlar eğitim amaçlı kullanılabilir.

YouTube: YouTube, temel amacı videolarla içerik yaymak olan bir sosyal medya platformudur. Jones’un da belirttiği gibi, YouTube, yüklenen, izlenen ve paylaşılan içeriğe göre kullanım amacı değişiklik gösterebilecek, eğlence, eğitim, pazarlama vb. birçok alandaki etkinlikler için hem bireysel hem de kurumsal kullanıcılara fırsat tanıyan bir video paylaşım sitesidir. 2005 yılında, videoların kolay izlenmesini ve yayılmasını sağlamak amacıyla kurulan bu sosyal ağ sitesi, 2006 yılında Google tarafından satın alınmıştır (akt. Alp & Kaleci, 2018). 2020 yılı itibarı ile dünya genelinde 2 milyarı aşkın kullanıcı sayısına sahip olan site (We Are

Social, 2020), belli kurallara uymak şartıyla, içerik üretimi, üretilen içeriklere erişim ve tüm bu içeriklerin paylaşımına olanak tanımaktadır. Yayınlanan video içeriklerinin altında kullanıcıların iletişime geçebileceği yorum bölümü bulunmaktadır. Ayrıca, beğenilen kişilerin kanallarına abone olma özelliğine de sahip bir sosyal medya sitesidir (YouTube, 2020).

YouTube ile eğitsel videolar izlenebilir, ayrıca eğitsel ifade aracı olarak bu sosyal medya platformu kullanılabilir. Tezer, Taşpolat, Kaya ve Hamza (2017), dersle ilgili video ve fotoğrafların paylaşılmasının, bu paylaşımların altındaki yorum bölümünde öğrencilerin kendi fikirlerini üreterek aralarında müzakere etmelerinin öğrenci başarısına olumlu yansımaları olacağını ve bu nedenle sosyal medya araçlarının öğrenme etkinliklerinde kullanılmasının faydalı olacağını ifade etmektedir.

YouTube'a ait önemli özellikler ile bu özelliklerin eğitsel açıdan nasıl kullanılacağına dair bilgileri, youtube üzerinden alarak inceleyen Yıldırım ve Özmen, (2012), eğitsel videoları izlemek, alakalı videoları bulmak, beğenilen videoların paylaşılması, bu videolara yapılan yorumlarla yapılacak akran öğrenmesi, her yerde ulaşım imkanının bulunması ve kişiselleştirme özelliği ile bireysel öğrenmelere fırsat tanınması, bir eğitmenin kanalına abone olunarak takip etmeye olanak sağlaması, YouTube'da bulunan embed özelliği ile, öğrencilerin eğitsel videoları istedikleri eğitim sitesinde paylaşabilmeleri olarak özetlemişlerdir.

Instagram: Çok yaygın olarak kullanılan sosyal medya araçlarından biri de Instagram'dır. Sepetçi (2017) Instagram'ı "Kevin Systrom ve Mike Krieger tarafından 2010 yılında kurulan ücretsiz fotoğraf ve video paylaşım uygulaması" olarak tanımlamıştır. Tekulve ve Kelly'nin de belirttiği gibi Instagram, kullanıcıların kendilerine ait profil oluşturarak hayatlarından kesitleri fotoğraflar ve kısa videolar vasıtasıyla ifade ettikleri, birbirlerini takip ederek, paylaşımlar altında yorumlar yapabildikleri, birbirleri ile özelden mesajlaşabildikleri ve fotoğrafları çektikleri yerin konumunu ekleyebildikleri bir sosyal medya aracı olarak internetteki yerini almıştır (akt. Ayan, 2016). Her geçen gün eklenen yeni özelliklerle,

kullanıcılarına sunduğu olanakları arttırmaktadır (Instagram, 2020). Keskin ve Kaya (2020), web tabanlı eğitimlerin yakın gelecekte bir eğitim yöntemi olarak kullanılacağını öngören çalışmalarında, üniversite öğrencilerinin sosyal medya için en çok kullandıkları aracın Instagram olduğunu saptamışlardır. Yazıcı ve Özel (2017) Instagram'dan kendi oğluyla oynadığı oyunları, çocuk gelişimi ile ilgili akademik bilgilerini resim, video ve mesajlarla takipçilerine aktaran “akademisyenanne” Doç. Dr. Saniye Bencik Kangal'ın paylaşımlarını ve etkisini incelemişlerdir. İlgili araştırma Instagram'ın eğitim amaçlı nasıl kolay ve etkili kullanılabildiğini göstermesi bakımından önemlidir. Araştırma sonucunda, birçok annenin, çocuğuna verdiği eğitimde, çocuğuyla kurduğu ilişkide, “akademisyenanne” yi takip ederek rol model olarak benimsediği, genel olarak bilgilerinin arttığı ve doğru yönlendirildikleri ile ilgili olumlu tutumlara sahip oldukları görülmüştür. Bir öğretmenin de öğrencileri veya velileri için bu yolu izlemesi elbetteki mümkündür.

WhatsApp: WhatsApp kullanıcıların kendi aralarında mesajlaşabildiği, gruplara eklenip, kendi grubunu oluşturabildiği, ekli kişilerle veya gruplarıyla dosya, fotoğraf, video, konum, belge gibi içerik paylaşabildiği bir sosyal medya aracıdır (WhatsApp, 2020). We Are Social ve Hootsuite 2020 raporuna göre hem evrensel düzeyde hem de ulusal anlamda en yaygın sosyal medya araçlarından biri olması sebebiyle, eğitime entegre edilmesi önem taşımaktadır. Geleneksel iletişimi hızlandırıp, daha kolay haberleşmeyi ve dönüt vermeyi sağlayabilecek uygulama özellikleri ile okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve veliler arasında hızlı ve teknolojik bir iletişim ağı olarak kullanılabilmesi gibi, ödev gönderme, dil öğretimi vb. alanlarda da zaman zaman kullanılabildiği yapılan araştırmalarda görülmüştür. Sürekli artan akıllı telefon kullanımı ile birlikte eğitim sürecinde de hızlı bir biçimde kullanılmaya başlanan WhatsApp uygulaması yoluyla öğretmenler sınıfta yapılan etkinlikler ile ilgili görsel, işitsel içerikler ya da bilgiler paylaşarak aile bireylerini günlük akıştan ve çeşitli durumlardan anlık olarak haberdar edebilirler. Uzaktan eğitimin önem kazandığı,

devam eden Covid-19 sürecinde ise, sahip olduğu metin, belge, fotoğraf, video gönderme veya grup oluşturma gibi özellikleri ile WhatsApp eğitime destek olacak bir araç olarak kullanılabilir. Senkron ve asenkron olarak kullanımı mümkün olan WhatsApp uygulaması eş zamanlı olmayan iletişim imkânı da sunmaktadır (Aydın, 2010). WhatsApp uygulamasının eğitim amaçlı kullanımı öğretmenlerce çeşitlendirilebilir. Günümüzün çalışan ve okul ortamına gelerek çocukları ile ilgili bilgi almaları zor olan aile bireyleri için WhatsApp kullanışlı bir uygulama olabilir. Yapılan çalışmalarda da hızlı bir biçimde kullanılabilen ve interaktif olan teknolojik araç ve platformların aile katılımını geliştirdiği vurgulanmıştır (Lewin & Luckin, 2010).

Bunun yanı sıra, grup oluşturmaya izin vermesi, ayrıca üyelik yapmaya gerek olmadan hızlı ve kolay kullanımının olması gibi uygulama özellikleriyle, WhatsApp'ın çeşitli öğrenme etkinliklerinde kullanılabileceği açıktır. WhatsApp uygulamasının dil öğretiminde yazma becerilerine etkilerini inceleyen bir araştırmanın sonucunda, öğrencilerin dil öğrenimine akademik katkıda bulunduğu, bunun yanında öğrenciler tarafından uygulamaya karşı olumlu tutum geliştiği ortaya konmuştur (İskender & Gücüyeter, 2019).

Facebook: Facebook, kurulduğundan bu yana sürekli gelişen, yaygınlaşan en popüler sosyal ağlardan biridir. “We Are Social” tarafından hazırlanan 2016 yılı “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” raporunda en çok kullanılan sosyal ağ olduğu belirlenmiştir (akt. Yılmazsoy & Kahraman, 2017). Yapılan son çalışmalarda, farklı sosyal ağların Facebook'un ilk sıradaki yerini aldıkları, bununla beraber halen popüler bir sosyal ağ olarak ilk beş sosyal ağ içerisinde yer aldığı görülmektedir (We Are Social, 2020).

Facebook, içerisinde fotoğraf ve video paylaşımı, durum güncelleme, mesajlaşma, dürtme, etkinlik oluşturma, grup oluşturma, canlı yayın, hikaye paylaşımı, pazaryeri, kriz yardım merkezi gibi temelinde haberleşme ve iletişimi içeren özelliklere sahiptir (Facebook, 2020). Alanyazında “Facebook'un eğitimde kullanımı” konulu çok sayıda araştırma olduğu

görülmektedir. Bunun sebebinin çok sayıda kullanıcısıyla çok yaygın bir sosyal ağ olması ve sahip olduğu özelliklerin eğitimde kullanmaya elverişli olması olduğu düşünülmektedir. Facebook “fotoğraf ve video paylaşımı”, “paylaşımlara yorum yapabilme”, “kullanıcılara anında mesajlar yoluyla iletişim fırsatı”, “grup oluşturarak sanal sınıf ortamı yaratma”, “hızlı geri bildirim” gibi pek çok özelliği sayesinde eğitimde kullanılması gereken bir uygulama olarak sosyal medyadaki yerini korumaktadır (Yılmaz & Yılmaz, 2018). Facebook oluşturulan bir grupta başlatılacak bir etkinliğin, öğrencilerin dikkatini çekeceği, onları konuya güdüleyeceği aşikardır. Akranlarıyla sınıftaki “formal” ortama göre kendilerini daha özgür hissederek fikir alışverişinde bulunmaları daha kolaydır. Bunun yanında anlık acil duyuruların yayınlanabileceği sanal bir pano olarak öğrencilerle ve velilerle iletişimde de kullanılabilir. İşman ve Albayrak (2014, s.131) bu kullanışlılığı şu şekilde ifade etmiştir:

Öğretmenler isterlerse sadece kendi derslerine yönelik grup oluşturabilir, bu gruba istedikleri kişileri ekleyebilir ve paylaşımları kontrol edebilir. Öğrenciler bu sayede kontrollü bir şekilde siteyi ders amaçlı kullanabilir, diğer üyelere ulaşabilir ve onlarla olan iletişimini geliştirebilir, eğitsel bilgi ve materyalleri paylaşabilir ve derse yönelik duyurular yapabilirler. Ayrıca öğretmenler başka eğitim yazılımlarından faydalanmak için link vererek öğrencilerin o programa hızlı erişimini sağlayabilirler

Munoz ve Towner (2009) yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin derslerini desteklemek amacıyla öğrenilen yeni konulara ilişkin uygun resimlerin, videoların, mesajların, derslere ait ödevlerin ve uygulamaların Facebook sosyal ağında paylaşarak eğitim amaçlı kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Facebook ortamında konularla ilgili web adreslerini ve videoları, belgelerini (Google Docs)’de Facebook’a entegre ederek öğrencilerin sunularını, ödevlerini ve diğer ürünlerini paylaşarak öğrenme ve öğretme ortamlarını zenginleştirebileceklerini vurgulamışlardır.

Twitter: Twitter, kullanıcıların önceleri karakter sayısı

sınırlandırılmış "*tweet*" (Türkçe *cıvılda*) adı verilen gönderiler yazabildiği bir sosyal ağ olarak, Mart 2006'da oluşturulup Temmuz 2006'da kullanıma açılmıştır. İlk halinde 140 karakter kullanılabiliyorken, yapılan değişiklikle, gönderi karakter sayısı 280 olmuştur (Twitter, 2020). Twitter, We Are Social ve Hootsuite 2020 Temmuz raporuna göre 326 milyon kullanıcısı ile halen en çok kullanılan sosyal ağlar içerisinde popülerliğini korumaktadır. Aynı sitenin Ocak 2020 raporunda Twitter'ın %61' lik kullanım oranı ile Türkiye'de en çok kullanılan sosyal ağlar arasında beşinci sırada yer aldığı görülmektedir (We Are Social, 2020). Kullanım alanlarına bakıldığında çok geniş bir yelpazeye sahip olduğu ve birçok farklı amaçla kullanılabileceği görülmektedir. Bu amaçlardan biri de eğitimidir.

Eğitim ortamlarında Twitter etkili bir şekilde güncel olayları, haberleri öğrenmek, web site adreslerini paylaşmak, düşünceleri paylaşmak, alandaki önemli kişileri ve uzmanları takip etmek, dil öğrenmek, diğer sınıflarla Twitter üzerinden tartışmak ve işbirliği sağlamak amacıyla eğitim süreçlerinde kullanılabilir. 280 karakter dahilinde Twitter ortamında, kitap önerileri paylaşılabilir, güncel çalışma konularında sorular yöneltilebilir (Gülbahar, Kalelioğlu & Madran, 2010). Çok kullanılan ve erişimi kolay olan bu sosyal ağ üzerindeki etkileşimler yasal kısıtlamalara dikkat edilerek doğru kullanıldığında, öğrencilerin katılımını teşvik ederken, bilginin yayılmasını ve öğrencilerin içinde buldukları etkileşimlerle kendi öğrenmelerini gerçekleştirmesine de hizmet edebilir.

2.2.1. Sosyal Bilgiler Dersi ve Sosyal Medya

İlköğretim eğitim programlarındaki temel derslerden biri de sosyal bilgilerdir. Sönmez (1997, s.3)'e göre sosyal bilgiler, "toplumsal gerçekle kanıtlamaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun sonunda elde edilen dirik bilgiler" olarak tanımlanabilir. Sosyal bilgiler dersinin bireyleri topluma, geleceğe ve hayata hazırlama amacına yönelik olan vatandaş yetiştirme hedefinin dışında öğrencileri değişime, gelişime, teknolojiye, bilime hazırlamak gibi birçok amacı vardır (Turan, 2018). Sosyal bilgiler dersi, öğrencilerin toplum ve toplumun sorunları

hakkında bilgi sahibi olmalarında ve iyi bir vatandaş olarak sorumluluklarını öğrenmelerinde, insan ilişkilerini anlamalarında, ulusal ve evrensel özellikleri ve değerleri kavramalarında en temel derslerden birisidir. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (2018) incelendiğinde, öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinliklerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)’nde belirlendiği dikkati çekmektedir. Bu yetkinlikler arasında “bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması” gibi temel beceriler yoluyla desteklenmesi beklenen dijital yetkinliğe de yer verilmiştir. Bu yetkinliğin kapsamı; iş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılması olarak belirtilmiştir. Ayrıca sosyal bilgiler öğretim programının özel amaçları arasında ‘bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini bilinçli kullanmaları’ amacına yer verildiği, kazandırılacak beceriler arasında ise ‘dijital okuryazarlık’ ve ‘medya okuryazarlığı’ becerilerinin olduğu görülmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018). Programın; amacı, belirlediği yetkinlikler ve temel beceriler birlikte incelendiğinde, teknolojiyi ve imkanlarını doğru ve bilinçli kullanan bireyler yetiştime misyonunu üstlendiği sonucu çıkmaktadır. Buna göre teknolojiye hızlı gelişmeleri takip etmek, internet kaynaklarını paylaşmak dijital okuryazarlık için yeterli değildir. Özellikle internetin bireylere sunduğu kendini ifade etme özgürlüğü, kolay kullanım gibi özellikleri düşünüldüğünde, erişim sağlanan her kaynağın doğru bilgi ürettiği düşünülemez. Buradan hareketle dijital okuryazarlığın tanımını yaparken, teknolojiye ve internetteki gelişmelere uyum sağlama, bilgi üretebilme ve üretilen bilgileri kullanabilme becerilerine ek olarak, erişilen kaynaklardaki bilgiyi sorgulayabilme, doğruluğunu test ederek süzebilme becerilerinin tümünü kapsadığı söylenebilir (Hamutoğlu, Canan Güngören, Kaya Uyanık & Gür Erdoğan,

2017). Öğrencilerin bu beceriyi kazanmalarının sağlanması ise öncelikle öğretmenlerin bu beceriye sahip olması ve eğitim sürecinde teknolojiyi, interneti ve internetin Web 2.0 ile birlikte getirdiği sosyal medyayı etkin bir şekilde kullanmaları, bu yenilikleri eğitime entegre edebilmeleri ile mümkün olabilir. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın bireylere kazandırmak istediği bir diğer beceri ise iletişimdir. Bugün gelinen noktada, “iletişim becerisi” eğitim süreçlerini destekleyen önemli faktörlerden biri olarak görülmektedir (Farisi, 2016). Türk Dil Kurumu; iletişim kavramı için “duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, komünikasyon” tanımını yapmaktadır (TDK, 2020). Çağımızın iletişim biçimi ise değişiklik göstermiştir. Öğrencilerin birbirleriyle, öğretmenleriyle veya öğretmenlerin velilerle kuracağı yüzyüze iletişim dışında; yeni, daha hızlı ve kolay erişilebilir iletişim yeri sosyal ağlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Son yıllarda yapılan çalışmalar göstermiştir ki, özellikle gençler için mobil telefon edinmek önemlidir. Mobil telefonlar gençlerin çevrimiçi olmalarını sağlayan, sosyal ağlardan iletişime geçtikleri ve her gün kullandıkları bir nesne olarak görülmektedir. Bilindiği gibi eğitim iletişime bağlıdır ve yakın arkadaşlık, güven duygusu, topluluk bilinci ve aidiyet durumu sınıf ortamının önemli ve etkileşimli bileşenleridir. Bu nedenle, uygun bir iletişim ortamı olmadan, eğitimin kalitesi ve etkinliği düşebilir. Ağ bilimi ve sosyal ağlar, öğrenciler arasındaki ilişkileri analiz etmek için çok yararlı bir araç olarak kullanılabilir. Sınıf sosyal bir topluluktur ve onu verimli bir şekilde yönetmek için öğretim kadrosunun sosyal ağ analiziyle sağlanan ayrıntılı bilgilere ihtiyacı vardır. Öğrencilerin sosyal ağlardaki iletişimlerinin analizleri sonucunda, sınıfta sağlanacak etkili bir iletişim, eğitim ortamında da etkili bir sınıf yönetimi sağlayarak eğitime ciddi bir katkı yapabilir (Gürsakal, Şenyurt & Bayram, 2013).

Buradan hareketle, birçok sosyal bilimi içinde barındırıp bütünleştiren ve temalaştırarak öğrencilere yansıtan, “topluma faydalı, üretken, kendi kültürünü benimsemiş

ancak diğerk kùltùrleri de tanıyan, teknolojik olarak donanımlı” bireyler yetiştirmeyi amaçlayan sosyal bilgiler dersinde (Haçat & Demir, 2018) yeni bir yöntem olarak sosyal medya kullanımını faydalı olabilir. Bireylerin eğitimi, toplumların gelişmesindeki en önemli unsurlardan biridir. Cafoğlu (1996), eğitimin iyileştirilebilmesi, iyi insan kaynağı yetiştirilebilmesi için birçok gelişmiş ùlkede yapılan eğitim reformlarını mercek altına alarak, kaliteli, nitelikli, bilimsel bilgi üretebilen bir toplumun direk olarak refah seviyesinin yùkseleceđini vurgulamıştır. Canlı bir ders yapısı olan sosyal bilgiler dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinde, MEB’in belirlediği dijital yetkinliğin kazandırılması, güncel gelişmelere ayak uydurarak kalkınmada rol alabilecek bireylerin yetiştirilebilmesi için çağın iletişim araçlarının dersi öğrenmede doğru, güvenli ve etkili kullanılabilmesinin önemli olduğu düşün÷lmektedir.

2.3. İlgili Araştırmalar

Sosyal medyanın ortaya çıkışı ve yaygınlaşması görece olarak yakın bir geçmiş sayılmakla beraber, literatürde konu ile ilgili birçok araştırma olduğu dikkati çekmektedir. İlgili araştırmalar bölümünde, mevcut tez konusuyla bağlantılı olarak sırasıyla yurt içinde ve yurt dışında yapılan sosyal medya ve eğitim ile doğrudan ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.3.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Fuquene (2020), çalışmasında bir vakıf üniversitesinde hazırlık bölümünde okumakta olan 48 öğrenci ile bir sosyal medya platformu olan Instagram’ın dil öğrenimine etkilerini incelemiştir. Çalışmanın nicel boyutunda öğrenciler deney ve kontrol grubu olarak ayrılarak deney grubundaki öğrencilerin dil öğreniminde sekiz haftalık eğitimde, Instagram bir eğitim aracı olarak kullanılmıştır. Sekiz hafta sonunda ise öğrencilerin ara sınav ve final sınavı puanları karşılaştırılmıştır. Ayrıca öğrencilere eğitim öncesinde ve sonrasında anket uygulanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda ise altı öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Yapılan değerlendirmede Instagram’ın dil öğreniminde kullanımının deney grubundaki öğrencilerin

yazma becerilerinin gelişmesini sağladığı gözlenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde ise öğrencilerin Instagram'ın bir ek yazma aracı olarak kullanımına olumlu bir tutum sergiledikleri ortaya çıkmıştır.

Özcandan (2020) çalışmasında, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal ağlar üzerinden oluşturdukları öğretmen topluluklarındaki etkileşimlerinin boyutlarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmada, Facebook üzerinden üye olunan ve Türkiye'de Facebook üzerinde en kalabalık üye sayısına (24.190) sahip olan Sosyal Bilgiler Bilgi ve Görsel Arşivi grubunun 1 Ocak 2020 ile 29 Şubat 2020 arasında paylaştıkları tüm içerikler veri olarak kabul edilmiştir. Netnografi yöntemiyle elde edilen bulguların ışığında, ilgili grubun, yazılı olan ve olmayan belli kurallar içerisinde ortak bir amaç etrafında bir araya geldikleri, dijital kültür izlerine sahip oldukları ve bu izleri paylaştıkları içeriklerle ve bir araya geldikleri Facebook platformuyla pekiştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmazsoy (2018) çalışmasında farklı öğrenim düzeyindeki üniversite öğrencilerinin Facebook'u kullanım amaçlarını incelemiştir. Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı araştırma, Facebook ile verimli, işbirlikçi ders işlemenin sağlanabildiğini, Facebook'ta ders kaynak ve materyallerinin verimli kullanılabildiğini ortaya koymuştur. Yapılan görüşmelerde, Facebook sosyal ağı üzerinden uzaktan eğitim olarak işlenen derslerin verimli olduğu, rahat iletişim kurulabildiği ve etkileşimin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Çobanoğlu (2018) çalışmasında sosyal medya platformlarına dair alışkanlıklar ile eğitim teknolojilerinin kullanımı arasındaki ilişkiyi tespit etmeyi amaçlamıştır. Verilerin toplanmasında, 'Kişisel Bilgi Formu', 'Öğretmenlerin Bilişim Teknolojisi Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği' ve 'Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları Ölçeği' kullanılmıştır. 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında Çanakkale devlete bağlı ilkokul ve ortaokul eğitim kurumlarında çalışmakta olan 241 öğretmen ile yürütülen çalışma sonucunda,

öğretmenlerin eğitimde teknoloji ve sosyal medya kullanımına olumlu baktıkları ortaya çıkmıştır. Eğitimde teknoloji kullanımı ile sosyal medya kullanımına ilişkin tutum puanlarının ortalaması karşılaştırıldığında, bu ikisi arasında etkili seviyede, anlamlı ve pozitif ilişkinin bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Şahin ve Üstüner (2018) çalışmalarında, okul yöneticilerinin sosyal medya ile ilgili görüşlerini belirlemek için 26 okul yöneticisi ile görüşme yapmışlardır. Araştırma sonunda, öğrencilerin sosyal medyayı zamanı doğru kullanmaları konusunda eğitilmeleri, sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımına yönelik yeni yöntem ve tekniklerin geliştirilmesi ve sosyal medyanın olumsuzluklarının ortadan kaldırılması gerektiği ortaya konmuştur.

Özen, Çam, Can ve Dönmez (2018), yükseköğretim öğrencilerinin sosyal medya kullanımlarını incelemiştir. Bu çalışmaya göre, öğrencilerin çeşitli amaçlarla sosyal medyayı yüksek oranda kullandıkları, kullanım amacının ise daha çok “iletişim” ve “sosyalleşme” olduğu, bununla beraber eğitim amaçlı da bilgi paylaşımı yapıldığı ortaya konmuştur. Çalışmaya katılan öğrencilerin sosyal medya ve eğitimin bütünleştirilmesi gerektiğini düşündükleri de görülmüştür.

Yaylak (2017), çalışmasında, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı eğitimde kullanım düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmanın nicel verileri kapsamında ölçeklerden elde edilen veriler Facebook üzerinden toplanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda ise 30 gönüllü öğretmen, formda yer alan soruları cevaplayarak, eğitimde sosyal medya kullanımına dair görüşlerini açıklamıştır. Çalışma sonunda, öğretmenlerin sosyal medyayı benimsedikleri ve eğitimde kullandıkları sonucuna varılmıştır. Nitel görüşmelerde ise öğretmenlerin, sosyal medya ile ilgili olumlu görüş belirttikleri ortaya konmuştur.

Feyzioğlu (2016), çalışmasında, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin “cinsiyet, branş, yaş, kıdem, görev” değişkenleri bakımından, eğitimde sosyal medya kullanımına ilişkin

görüşlerini incelemiştir. Araştırmada katılımcıların sosyal medyanın eğitimde kullanılması ile ilgili genellikle olumlu düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Küçükali (2016)'nin üniversite öğrencileri ile yürüttüğü çalışmasında, öğrencilerin sosyal medyayı kullanım süresi ve kullanım amaçlarının bulunması hedeflenmiştir. Ayrıca öğrencilerin sosyal medya farkındalıkları ve sosyal medyanın eğitimlerine katkısının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada uygulanan anket sonrası yapılan değerlendirme sonucuna göre öğrencilerin tamamına yakınının sosyal medyayı eğlenmek ve rahatlamak amacıyla kullandıkları ve büyük çoğunluğunun günde ortalama üç saat kullandıkları sonucuna varılmıştır.

Öztürk, Öztürk ve Özen (2016) araştırmalarında, öğretmenlerin sosyal medyayı mesleki gelişim amaçlı nasıl kullandıklarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Uygulanan anket sonucunda, öğretmenlerin sosyal medyada aktif oldukları, meslektaşları ile sosyal medya araçları vasıtasıyla bilgi alışverişinde bulunarak paylaşım yaptıkları görülmüştür. Bununla beraber çalışmada öğretmenler sosyal medyanın bazı tehlikeli yanlarına da dikkat çekmişlerdir.

Doğan (2015), çalışmasında üniversite öğrencilerinin görüşlerine başvurmuştur. Bu çalışmaya göre, öğrencilerin tamamı sosyal medyanın eğitimi desteklemek için kullanımına olumlu dönütler vermişlerdir.

Sarsar, Başbay ve Başbay (2015), çalışmalarında, Facebook ve Blogger üzerinden yapılan etkinlikler sonucunda, Facebook ile ilgili öğrenenlerin tamamının olumlu düşündüğü, Blogger'ın ise grubun yarısı tarafından olumlu bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öztürk ve Talas (2015), çalışmalarında, “Sosyal Medya ve Eğitim Etkileşimi” konusunu araştırmışlardır. Eğitimde sosyal medyanın önemini ortaya koymayı amaçladıkları bu çalışmada; “eğitim”, “sosyal medya” ve “eğitim-sosyal medya” ilişkisini incelemişlerdir. Sosyal ağların bu olanaklarının doğru kullanılarak, eğitim öğretim süreçlerini aktif, yaratıcı,

işbirlikli öğrenme ile desteklemelerine, “öğrenci-öğrenci”, “öğrenci-içerik” ve “öğretmen-öğrenci” etkileşimi arttırmada, öğrencilerin araştırma, sorgulama ve problem çözme becerilerini kullanmaları ve geliştirmeleri konusunda destek olunması gerektiğine vurgu yapmışlardır.

Tutgun Ünal ve Deniz (2015), çalışmalarında, üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıklarını incelemek için ölçek geliştirme çalışması yapmışlardır. Çalışmada yapılan “geçerlik”, “güvenirlilik” ve “test tekrar test” işlemlerinden sonra, ölçeğin güvenilir ve geçerli olduğu ve üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığını ölçmek için kullanılabilceği ortaya konmuştur.

Facebook’u konu alan bir diğer araştırma da İşman ve Albayrak (2014) tarafından yapılan “Sosyal Ağlardan Facebook’un Eğitime Yönelik Etkililiği” adlı çalışmadır. Araştırmacılar, bu çalışma ile “Facebook sosyal ağının eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili öğrenci görüşlerini” belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma, “Okullarda Yönetim Bilişim Sistemleri” dersini alan ve gönüllülük esasına göre seçilen 23 dördüncü sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırma sonunda öğrencilerin Facebook grubu ile ilgili olumlu yargıları olduğu görülmüştür. Facebook grubu sayesinde öğrenci ev çalışmalarının desteklendiği, çok sayıda öğrenciye anında erişim sağlanabildiği, “yüzyüze iletişim” ile yeterince kendini ifade edemeyen öğrenciler için farklı bir metod olarak uygulanabileceği gözlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf içi iletişimlerinin arttığı görülmüştür. Dersi veren öğretim elemanı açısından Facebook’un öğrencilere hızlı erişim ve ders öncesi ve sonrasında yapılan duyurularla iletişim aksaklıklarını ortadan kaldırmak bakımından fayda sağladığı belirtilmiştir. Bunların yanında, Facebook’un bağımlılık oluşturma gibi sınırlılıkları olduğuna da değinilmiştir.

Kilis, Rapp ve Gülbahar (2014), “Eğitimde Sosyal Medya Kullanımına Yönelik Yükseköğretim Düzeyindeki Öğitmenlerin Algısı: Türkiye-Almanya Örnekleme” adlı

çalışmada, Türkiye ve Almanya’da yükseköğretim düzeyindeki öğretmenlerin sosyal medyaya karşı algısının belirlenmesini ve iki ülke arasındaki kültürel farklılıkları ele almışlardır. Araştırmada toplanan veriler öğretmenlerin sosyal medyanın eğitim odaklı potansiyelinin farkında olduklarını ancak yeterli seviyede bilinçli olmadıkları göstermiştir. Bazı öğretmenlerin eğitimle sosyal medya araçlarının bütünleştirmek konusunda sorun yaşadığı ortaya konmuştur.

Barış ve Tosun (2013) “Sosyal Ağ ve E-Portfolyo Entegrasyonu: Facebook Örneği” isimli araştırmalarında, Facebook sosyal ağına uyarlanan e-portfolyo yazılımını, öğrencilerin bu sürece olan tutumlarının belirlenmesi amacıyla uygulamışlardır. Çalışma sonucunda, gruptaki katılımcı öğrencilerin, e-portfolyo uygulamasına yönelik olumlu tutum geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. İlgili uygulamanın eğitimde kullanılabilir olduğu ortaya konmuştur.

Gürsakal, Şenyurt ve Bayram (2013), çalışmalarını eğitim fakültesinde öğrenim gören 168 öğretmen adayı ile yürütmüşlerdir. Mobil iletişim ağlarının incelendiği çalışmada, farklı sınıf seviyelerinden öğretmen adaylarının mobil iletişim düzeyleri incelenmiştir. Çalışmada sosyal ağların öğrencilerin birbirleri ile olan iletişimlerinde yoğun olarak kullanıldığı, en çok ikinci sınıf düzeyinde ve kız öğrenciler tarafından kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca eğitimin iletişime dayandığı, sosyal ağlardaki öğrenci iletişimlerinin analizinin, etkili bir sınıf yönetimi için sınıf yapısı hakkında bilgi vereceği ve sosyal ağların kolayca eğitime entegre edilebileceği ortaya konmuştur.

Sabimbona (2013), çalışmasında Burundi ve Türkiye’deki üniversite öğrencilerinin sosyal ağları öğrenme ortamında kullanıp kullanmadığını incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma verilerinden, iki farklı ülkede, iki farklı üniversitede, öğrenciler tarafından sosyal ağların öğrenme ortamında kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Türkiye’deki öğrencilerin Burundi’deki öğrencilere göre sosyal ağlarda daha aktif olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sidekli ve Avaroğulları (2013), araştırmalarında sosyal bilgiler dersinde Facebook’u eğitim aracı olarak kullanmışlardır. Çalışma, 32 dördüncü sınıf öğrencisi ile yapılmıştır. Dört

haftalık araştırma sonunda yapılan başarı testi, Facebook üzerinden destek eğitimi yapılan deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre daha başarılı olduğunu göstermiştir.

Toğay, Akdur, Yetişken ve Bilici (2013), “Eğitim Süreçlerinde Sosyal Ağların Kullanımı: Bir MYO Deneyimi” adlı bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada, sosyal ağlarda yapılan etkinliklerin öğrencilerin “başarı” ve “tutum” puanlarına etkisini incelemişlerdir. Çalışmaya 60 üniversite öğrencisi gönüllü katılımcı olmuştur. Çalışma grubundaki öğrencilerle, bir dönem boyunca sosyal medyada etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Araştırmacıların yaptıkları değerlendirmelere göre, sosyal medyanın akademik başarıya olumlu etkileri olduğu sonucuna varılmıştır.

Çam (2012), eğitsel ve genel amaçlı Facebook kullanımı ve Facebook bağımlılığına yönelik araştırmasını öğretmen adayları ile yürütmüştür. Çalışma sonunda, erkeklerin Facebook’u daha fazla kullandıkları görülmüştür. Araştırmada ayrıca, sınıf değişkenine göre de anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çelik (2012), “Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ (Facebook) Kullanımlarının İncelenmesi” konulu çalışmasını, Facebook üyeliği olan 1066 öğretmen adayının katılımıyla gerçekleştirmiştir. Çalışmada, öğretmen adaylarının Facebook kullanım amaçlarının kullanıcı profillerine göre farklılaştığı görülmüştür. Araştırma sonunda, Facebook’un eğitmen gözetiminde, amacına uygun kullanıldığında, eğitsel amaçlı kullanımının arttırılabileceği ortaya konmuştur.

Ekici ve Kıyıcı (2012), araştırmalarında, Facebook üzerinde çalışan bir uygulama geliştirerek sosyal ağların öğrenme üzerindeki etkisi incelemişlerdir. Öğretmen adaylarından oluşan katılımcılar deney ve kontrol grubu olarak ayrılarak, deney grubu dört hafta boyunca geliştirilen Facebook uygulaması ile çalışırken, kontrol grubu geleneksel yöntemlerle ders işlemiştir. Yapılan başarı testi sonucunda, uygulamayı kullanan deney grubundaki

öğrencilerin daha başarılı oldukları sonucu ortaya konmuştur.

Özmen, Aküzüm, Sünkür ve Baysal (2011), araştırmalarında sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliğini belirleyerek, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin mesleki gelişimi açısından ulaşılan bilgiler ışığında öneriler geliştirmeyi amaç edinmişlerdir. Araştırmada okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin sosyal medyayı aktif olarak kullandıkları belirtilmiştir.

Mazman (2009), araştırmasında Facebook'un eğitsel kullanımını açıklayan bir yapısal eşitlik modeli test etmiştir. Çalışmada, veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Facebook'un Benimsenmesi Ölçeği”, “Facebook Kullanım Amacı Ölçeği” ve “Facebook'un Eğitsel Kullanım Ölçeği” olmak üzere dört kısımdan oluşan bir anket ile toplanmıştır. Anket dört hafta boyunca Facebook üzerinden yayınlanmış ve yüksek oranda üniversite öğrencilerinin bulunduğu 606 kişilik bir grup tarafından tamamlanmıştır. Çalışmanın sonucuna göre, Facebook'un benimsenmesinin “yarar”, “kullanım kolaylığı”, “sosyal etki”, “kolaylaştırıcı faktörler” ve “topluluk kimliği” ile anlamlı ve olumlu bir ilişki olduğu görülmüştür.

2.3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Patahuddin, Rokhmah ve Lowrie (2020), çalışmalarında, 440 matematik öğretmeni ve eğitmenine çevrimiçi anket uygulayarak Facebook öğretmen grupları ile ilgili görüşlerini sormuşlardır. Araştırmada, Facebook'un dikkatli bir şekilde kullanıldığında, grup üyelerinin mesleki gelişimini arttıracak bir araç olduğu ortaya konmuştur.

Krutka ve Carpenter (2016), çalışmalarında, eğitimde sosyal medyadan nasıl daha fazla yararlanılabileceğini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırmacılara göre eğitimciler internet ve sosyal medya platformlarındaki gelişmelerden ve güncellemelerden haberdar olmalı, yenilikleri takip etmelidir. Sosyal medyadan yapılacak etkinliklerin, dersi daha etkileşimli kılarak, iletişimi canlandırma potansiyeline sahip olduğu ve gençlerin çoğunun medya içeriğini zaten tüketmekte ve üretmekte olduğu düşünülmektedir. Eğitimcilerin,

öğrencileri sosyal medyayı doğru, yerinde ve etkili kullanmalarını teşvik etmeleri gerekmektedir. Araştırmaya göre, doğru kullanım ve teşvikle, sosyal medya platformları, derslerin ilgi çekici hale gelmesini sağlamakla kalmayıp aynı zamanda başka yöntem ve tekniklerle mümkün olamayacak eğitsel deneyimlere de fırsat sağlayacaktır.

Mills (2011) benzetim (simülasyon) çalışması yaptığı araştırmasında öğrenenlerin, Facebook topluluğu içerisindeki etkileşimlerinin dil gelişimlerine katkı sağlayıp sağlamadığının incelenmesini amaçlamıştır. Çalışmada deney grubu Fransızca derslerinden sonra Facebook profilleri oluşturarak Facebook'u dil öğrenmek için araç olarak kullanmışlardır. Çalışma sonunda yapılan değerlendirmeye göre, Facebook ile dil öğrenen deney grubunun daha başarılı olduğu görülmüştür.

Kabilan, Ahmad ve Abidin (2010) çalışmalarında, üniversite öğrencilerine uyguladıkları anket sonucunda, öğrencilerin Facebook'un öğrenmeyi kolaylaştırmak için çevrimiçi bir ortam olarak kullanılabilmesine inandıklarını ortaya koymuşlardır.

Munoz ve Towner (2009) araştırmalarında, sosyal ağ sitesi olan Facebook'un öğretmen eğitimi için kullanılması fikrini ortaya koymuşlardır. Öğretmenlere, ders içeriklerini Facebook aracının özelliklerini kullanarak oluşturmalarını, ev çalışmalarını yine Facebook platformunu kullanarak paylaşarak takip etmelerini, öğrencilerle yararlı linkleri ve gerekli duyuruları bu mecradan paylaşarak sosyal medyayı eğitime entegre edebilecekleri bir sistem önermektedirler.

3. Bölüm

Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması, araştırma uygulama süreci, veri toplama araçları ve veri analizinde kullanılan istatistiki yöntem ve tekniklere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma, sosyal bilgiler öğretmenlerinin, sosyal medyayı benimseme ve öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelendiği tarama modelinde bir araştırmadır. “Bilindiği gibi tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır” (Karasar, 2015, s.77).

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini, 2018–2019 Eğitim-Öğretim yılında Eskişehir ilinde devlet ortaokullarında görev yapan 257 Sosyal Bilgiler Öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Eskişehir ili merkez ilçeleri olan Odunpazarı ve Tepebaşı ilçelerindeki devlet okullarında görev yapan 118 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada üç farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. “Kişisel Bilgi Formu” Yaylak (2017) referans alınarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir (Ek.1).

Araştırmada kullanılan “Sosyal Medya Benimseme Ölçeği”, ilk olarak Mazman (2009) tarafından Yüksek Lisans Tezi kapsamında “Facebook Benimseme Ölçeği” olarak geliştirilmiştir (Ek. 2). Yaylak (2017), Doktora Tezi’nde “Facebook Benimseme Ölçeğini, “Sosyal Medya Benimseme Ölçeği” şeklinde kullanmış ve ölçeğin geçerlik ve güvenirliği tekrar yapılmıştır. Buna göre, geçerlik KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliği Ölçümü) değeri 0,813 olarak hesaplanmıştır. Yapılan istatistiksel çalışmalar sonucunda

ölçeğin güvenirlik katsayısı olan Cronbach's Alpha değeri 0,811 olarak hesaplanmıştır.

“Sosyal Medyanın Öğrenme ve Öğretme Süreçlerine Etkisi Ölçeği” araştırmada kullanılan diğer bir ölçek olup, Yaylak (2017) tarafından, Doktora Tezi kapsamında, daha önce Onyebuchi (2009) tarafından geliştirilen sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerine etkisini belirleme amaçlı hazırlanan ölçek referans alınarak ve bu ölçeğin sosyal medya ile ilgili bölümleri kullanılarak düzenlenmiştir. Onyebuchi (2009)'in araştırması “Making Sence of Web 2,0 Technology: Do European Students Use the Social Media Applications for Educational Goals?” (Web 2,0 Teknolojisini Anlamak: Avrupalı Öğrenciler Eğitim Amaçları için Sosyal Medya Uygulamalarını Kullanıyor mu?) adıyla Twente Üniversitesi'nde yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir. Bu ölçek, Onyebuchi (2009) tarafından öğrencilere uygulanmıştır. Yaylak (2017) tarafından ise sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrenme ve öğretme süreçlerinde sosyal medyayı kullanma düzeylerini ölçmek amacıyla tercih edilmiştir. Ölçek sorularına verilen cevapların istatistiksel analizi yapılarak ortaya çıkan bulgular yorumlanmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek; ihtiyaca göre gözden geçirilerek bazı maddeler çıkarılmış ve 18 maddeden oluşan bir ölçek hâline getirilmiştir. Yaylak (2017) tarafından, ölçeğin geçerlik ve güvenirliği tekrar yapılarak, geçerlik KMO değeri 0,907 olarak hesaplanmıştır. Yapılan istatistiksel çalışmalar sonucunda ölçeğin güvenirlik katsayısı olan Cronbach's Alpha değeri 0,907 olarak hesaplanmıştır.

Araştırmada kullanılan her iki ölçek de beşli likert tipi şeklinde tasarlanmış olup olumsuz ifade bulundurmamaktadır. Bu tez çalışmasında her iki ölçeğin de geçerlik ve güvenirlikleri tekrar hesaplanmıştır. “Sosyal Medya Benimseme Ölçeği” geçerlik KMO değeri 0,928 bulunurken, güvenirlik katsayısı olan Cronbach's Alpha değeri 0,954 olarak hesaplanmıştır. “Sosyal Medyanın Öğrenme ve Öğretme Süreçlerine Etkisi Ölçeği” geçerlik KMO değeri 0,944, güvenirlik katsayısı olan Cronbach's Alpha değeri ise 0,965 olarak bulunmuştur.

Mevcut tez çalışması, Yaylak (2017)'nin "Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eğitimde Sosyal Medyayı Kullanım Düzeyleri ve Görüşleri" isimli çalışmasında kullanılan ölçekler açısından benzerlik taşımaktadır ve bu durum konu özelinde karşılaştırmalı analizler yapmaya olanak sağlamaktadır. Ayrıca mevcut tez çalışması; veri toplama araçlarının araştırmacı tarafından öğretmenlere yüzyüze yapılan görüşme ile teslim edilerek toplanmış olması, çalışmanın yapıldığı yıl ve şehir bakımından farklılaşmaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Veri toplama süreci 2018-2019 eğitim-öğretim yılında 118 sosyal bilgiler öğretmeniyle gerçekleşmiştir. Veri toplama araçları bizzat araştırmacı tarafından ikili görüşmeler şeklinde öğretmenlere ulaştırılmış ve daha sonra da toplanmıştır.

Verilerin analizinde nicel analiz teknikleri kullanılmıştır. Analizler için SPSS (24.0) paket programı kullanılmıştır. $P < 0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shaphiro Wilk testi ile yapılmıştır. Toplam puanlara göre her iki ölçeğin de normal dağılım göstermediği görülmüştür. Buradan hareketle, normal dağılmayan özelliklerin iki bağımsız grupta karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi kullanılmıştır. İki'den fazla bağımsız grupta karşılaştırma yapılırken ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Kruskal Wallis H Testi sonucunda gruplar arasında farklılık olduğunda, hangi gruplar arasında fark olduğunu ortaya çıkarmak için "Bonferroni Düzeltmeli Mann Whitney U Testi" kullanılmıştır. Cronbach alfa katsayıları geçerlik ve güvenilirliğin test edilmesi amacı ile hesaplanmış, tanımlayıcı istatistik olarak kategorik değişkenler için frekans (f) ve yüzde (%) değerleri, sayısal değişkenler içinse ortalama±standart sapma değerleri belirtilmiştir.

3.5. Örnekleme İlişkin Demografik Veriler

Çalışmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerine 'Kişisel Bilgiler Formu' verilerek doldurmaları istenmiştir. Örneklem grubunun cinsiyet bilgilerine ilişkin veriler Tablo 2'de görülmektedir.

Tablo 2

Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre durumu

Cinsiyet	N	%
Kadın	72	61
Erkek	46	39
Toplam	118	100

Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre durumunu gösteren veriler Tablo 2’de görülmektedir. Araştırmaya 118 sosyal bilgiler öğretmeni katılmıştır. Öğretmenlerin %61 (n=72)’i kadın, %39 (n=46)’u ise erkektir.

Tablo 3

Öğretmenlerin yaş değişkenine göre durumu

Yaş	N	%
20 – 30	1	0,8
31 – 40	43	36,4
41 – 50	58	49,2
51 ve üstü	16	13,6
Toplam	118	100

Öğretmenlerin yaş değişkenine göre durumunu gösteren veriler Tablo 3’de görülmektedir. Öğretmenlerin %36,4 (n=43)’ü 31-40 yaş aralığındayken, %49,2 (n=58)’si 41-50 yaş aralığındadır. Buna göre, öğretmenlerin %85,6 ile en fazla 31-50 yaş aralığında oldukları görülmektedir. %13,6 (n=16)’sının 51 ve üstü yaş aralığında olduğu, %0,8 (n=1)’inin ise 20-30 yaş aralığında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 4

Öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre durumu

Kıdem yıl	N	%
1 - 5 yıl	5	4,2
6 - 10 yıl	14	11,19
11 - 15 yıl	19	16,1
16 - 20 yıl	30	25,4
21 yıl ve üstü	50	42,75
Toplam	118	100

Öğretmenlerin kıdem değişkenine göre durumunu gösteren veriler Tablo 4’de görülmektedir. Mesleki kıdemi 1-5 yıl olan öğretmenler %4,2 (n=5) ile çalışma grubunun en düşük yüzdesini oluşturmaktadır. 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %11,19 (n=14)’unu, 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %16,1 (n=19)’ini, 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise %25,4 (n=30)’ünü oluşturduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdeme göre en yüksek dağılımını ise %42,75 (n=50) ile 21 yıl ve daha fazla mesleki tecrübesi olan öğretmenler oluşturmaktadır. Bununla beraber, mesleğinin ilk yibnırmi yılı içerisindeki öğretmenler daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 5

Öğretmenlerin mezun oldukları alan değişkenine göre durumu

Mezun olunan alan	N	%
Sosyal Bilgiler Öğrt.	52	44,1
Diğer	66	55,9
Toplam	118	100

Öğretmenlerin mezun oldukları alan değişkenine göre durumunu gösteren veriler Tablo 5 üzerinde görülmektedir. Öğretmenlerin mezun oldukları alana göre durumları incelendiğinde, %44,1 (n=52)’inin sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu, %55,9 (n=66)’unun ise, tarih öğretmenliği, coğrafya öğretmenliği, sınıf öğretmenliği, tarih ve coğrafya

bölümlerinden mezun oldukları görülmektedir

Tablo 6

Öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre durumu

Öğrenim Durumu	N	%
Lisans	100	84,7
Lisansüstü	16	13,6
Diğer	2	1,7
Toplam	118	100

Öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre durumunu gösteren veriler Tablo 6'da görülmektedir. Öğretmenlerin %84,7 (n=100)'si lisans mezunu sosyal bilgiler öğretmenlerinden, %13,6 (n=16)'sı lisansüstü eğitim alan öğretmenlerden, %1,7 (n=2)'si ise diğer öğrenim düzeyindeki öğretmenlerden oluşmaktadır. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu lisans öğrenim düzeyine sahiptir.

Tablo 7

Öğretmenlerin sosyal medya gruplarına üyelik durumu değişkenine göre durumu

Gruplara Üyelik Durumu	N	%
Üye	107	90,7
Üye değil	11	9,3
Toplam	118	100

Öğretmenlerin sosyal medya gruplarına üyelik durumu değişkenine göre verileri Tablo 7'de görülmektedir. Öğretmenlerin %90,7 (n=107)'sini oluşturan büyük bir kesiminin sosyal medyada aile, arkadaş, öğrenci, ortak ilgi, internet ve teknoloji, organizasyon veya diğer gruplardan en az birine üye oldukları görülmektedir. %9,3 (n=11)'ü ise hiçbir gruba üye değildir. Buna göre öğretmenlerin büyük bir bölümünün sosyal medyaya yoğun bir ilgisi olduğu söylenebilir.

Tablo 8

Öğretmenlerin sosyal medyayı kullanım sıklığı değişkenine göre durumu

Kullanım Sıklığı	N	%
Her gün	89	75,4
Haftada birkaç defa	22	18,6
Ayda birkaç defa	3	2,5
Yılda birkaç defa	4	3,5
Toplam	118	100

Öğretmenlerin sosyal medyayı kullanım sıklığı değişkenine göre durumunu gösteren veriler Tablo 8’de görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %75,4 (n=89)’ü her gün sosyal medyayı kullanmaktadır. %18,6 (n=22)’si haftada bir kaç defa, %2,5 (n=3)’i ayda bir kaç defa, %3,5 (n=4)’i ise yılda bir kaç defa sosyal medyayı kullandığını belirtmiştir. Bu verilerden yola çıkarak öğretmenlerin büyük bir kısmının sosyal medyayı sık kullandığı, %6 (n=7)’sının ise sosyal medyaya çok sık girmediği söylenebilir.

Tablo 9

Öğretmenlerin sosyal medya ile ilgili hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre durumu

Hizmet İçi Eğitim Durumu	N	%
Alan	26	22
Almayan	92	78
Toplam	118	100

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre durumunu gösteren veriler Tablo 8’de görülmektedir. Tabloya göre, öğretmenlerin %22 (n=26)’si sosyal medya ile ilgili bir hizmet içi eğitime katıldıklarını, %78 (n=92)’i ise sosyal medya ile ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim almadığını belirtmiştir.

4. Bölüm

Bulgular

Bu bölümde, veri toplama araçlarının uygulanması sonucu elde edilen bulgular, araştırmanın amaçları dahilinde alt problemlere göre analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmada öncelikle demografik verilere yer verilmiştir. Araştırma bulguları üç alt problem kapsamında detaylı incelenerek üç ayrı bölüm halinde sunulmaktadır.

4.1. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sosyal Medyayı Benimseme Düzeylerine İlişkin Bulgular

İlk olarak üç alt problemden birincisi olan, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeylerinin ne düzeyde olduğu ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesi ile ilgili bulgular şu şekildedir:

Tablo 10

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeyleri

Ölçek	N	Ortalama	SS
Sosyal Medyayı Benimseme Ölçeği	118	3,6132	.7583

İlk olarak Tablo 10'da görüldüğü gibi, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeylerine ait ölçek toplam puanlarının aritmetik ortalamasının 3,6132 ve standart sapmasının .7583 olduğu dikkati çekmektedir. Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin, sosyal medyayı benimseme düzeylerinin 'katılıyorum' düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu da, öğretmenlerin sosyal medyayı benimsediklerini göstermektedir.

a) Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin, sosyal medyayı benimseme düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Elde edilen veriler tablo üzerinde görülmektedir.

Tablo 11

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin cinsiyet değişkenine göre durumu

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	P
Kadın	72	56,28	4052,00	1424,000	4052,000	-1,281	,200
Erkek	46	64,54	2969,00				

Tablo 11 incelendiğinde, öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre, istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0,200>0,05$).

b) Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde yaş değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin, sosyal medyayı benimseme düzeylerinin yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucunda elde edilen veriler tabloya yansıtılmıştır.

Tablo 12

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin yaş değişkenine göre durumu

Yaş	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Df	P
20-30	1	91,5	1,578	3	,664
31-40	43	59,88			
41-50	58	60,55			
51 +	16	52,66			

Tablo 12 incelendiğinde, Kruskal Wallis H testi sonucunda, sosyal medyayı benimseme düzeyinde, yaş değişkeni açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0,664>0,05$).

c) Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde mesleki kıdem değişkenine göre

anlamli bir fark var midir?

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucunda elde edilen veriler tabloya yansıtılmıştır.

Tablo 13

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin mesleki kıdem değişkenine göre durumu

Mesleki Kıdem	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Df	P
1-5 yıl	5	64,20	6,701	4	,153
6-10 yıl	14	47,50			
11-15 yıl	19	75,95			
16-20 yıl	30	59,50			
21 +	50	56,14			
Toplam	118				

Tablo 13 incelendiğinde Kruskal Wallis H testi sonucunda, sosyal medyayı benimseme düzeyinde, mesleki kıdem değişkeni açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0,153>0,05$).

d) Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde mezun olunan alan değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinin mezun olunan alan değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda elde edilen veriler tabloya yansıtılmıştır.

Tablo 14

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin mezun olunan alan (branş) değişkenine göre durumu

Mezun Olunan Alan (Branş)	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	P
Sosyal bilgiler Öğretmenliği	52	56,15	2920	1542	2920	-0,944	0,345
Diğer branşlar	66	62,14	4101				

Tablo 14'e göre, Mann Whitney U testi sonucunda, sosyal medyayı benimseme düzeyinde, mezun olunan alan (branş) değişkeni açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0,345>0,05$). Buna göre, sosyal bilgiler öğretmenliğinden mezun olan öğretmenlerle, diğer alanlardan mezun olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı aynı oranda benimsedikleri söylenebilir.

e) Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucunda elde edilen veriler tabloda görülmektedir.

Tablo 15

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin öğrenim durumu değişkenine göre durumu

Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Df	P
Lisans	100	55,55	11,417	2	,003
Lisansüstü	16	86,09			
Diğer	2	44,25			
Toplam	118				

Tablo 15'deki verilere göre, sosyal medyayı benimseme düzeyinde, öğrenim durumu değişkeni açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p=0,03<0,05$). Bonferroni Düzeltmeli Mann Whitney U Testi ile gruplar arasında yapılan ikili karşılaştırmalar, lisansüstü öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmenlerinin, lisans düzeyinde öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmenlerine göre sosyal medyayı daha fazla benimsediklerini göstermektedir.

f) Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde sosyal medya gruplarına üyelik durumu değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin, sosyal medyayı benimseme düzeylerinin sosyal medya gruplarına üyelik durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda elde edilen veriler tabloya yansıtılmıştır.

Tablo 16

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin sosyal medya gruplarına üyelik durumu değişkenine göre durumu

Grup Üyeliği	N	Sıra	Sıra	Mann-Whitney U	Wilcoxon		
		Ortalaması	Toplamı		W	Z	P
Hayır	11	17,95	197,50	131,500	197,500	-4,233	,000
Evet	107	63,77	6823,50				
Toplam	118						

Tablo 16 incelendiğinde Mann Whitney U testi sonucunda, sosyal medyayı benimseme düzeyinde, sosyal medyada bir gruba üye olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p=0,000<0,05$). Sosyal medyada bir gruba dahil olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin, sosyal medyayı benimseme düzeylerinin, herhangi bir gruba üyeliği olmayan sosyal bilgiler öğretmenlerine göre yüksek olduğu görülmektedir.

g) Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin, sosyal medyayı benimseme düzeylerinin sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucunda elde edilen veriler tabloda görülmektedir.

Tablo 17

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre durumu

Sıklık	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Df	P
Her Gün	89	65,40	16,682	3	,001
Haftada Birkaç Defa	22	47,09			
Ayda Birkaç Defa	3	50,67			
Yılda Birkaç Defa	4	3,00			
Toplam	118				

Tablo 17’de de görüldüğü gibi Kruskal Wallis H testi sonucunda, sosyal medyayı benimseme düzeyinde sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p=0,001<0,05$). Bonferroni Düzeltmeli Mann Whitney U Testi ile gruplar arasında yapılan ikili karşılaştırmalar, her gün sosyal medyayı kullanan öğretmenlerin, yılda birkaç defa kullanan öğretmenlere göre sosyal medyayı daha çok benimsediklerini ortaya koymuştur. Buna göre, sosyal medyayı çok sık kullanan öğretmenlerin sosyal medyayı daha çok benimsedikleri söylenebilir.

h) Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Birinci alt problemle ilgili araştırılan son değişken olan hizmet içi eğitim alma durumuna göre, öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığının belirlenmesi için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda elde edilen veriler tabloya yansıtılmıştır.

Tablo 18

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinin sosyal medya hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre durumu

Eğitim Alma Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	P
Evet	26	69,37	1803,50	783,500	4524,500	-2,307	,021
Hayır	92	52,61	4524,50				
Toplam	118						

Tablo 18 incelendiğinde Mann Whitney U testi sonucunda, öğretmenlerinin, sosyal medyayı benimseme düzeylerinde, sosyal medya hizmet içi eğitim alma durumlarına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p=0,021<0,05$). Buna göre, yapılan hizmet içi eğitimlerin, öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyleri açısından olumlu etkisinin olduğu söylenebilir.

4.2. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sosyal Medyayı Öğrenme ve Öğretme Süreçlerinde Kullanma Düzeylerine İlişkin Bulgular

Bu araştırmanın ikinci alt problemi olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesine ilişkin bulgular şu şekildedir.

Tablo 19

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri

Ölçek	N	Ortalama	SS
Sosyal Medyanın Öğrenme Öğretme Süreçlerine Etkisi Ölçeği	118	3,5572	.6415

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerine

ilişkin bulgular Tablo 19’da görülmektedir. Tabloya göre öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerine ait ölçek puanlarının aritmetik ortalaması 3,5572 ve standart sapması .6415 olarak bulunmuştur. Bulgulara göre, öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde “katılıyorum” düzeyinde kullandıkları görülmektedir.

a) Öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin, sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda elde edilen veriler tabloya yansıtılmıştır.

Tablo 20

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin cinsiyet değişkenine göre durumu

Cinsiyet	N	Sıra	Sıra	Mann-Whitney U	Wilcoxon		P
		Ortalaması	Toplamı		W	Z	
Kadın	72	59,77	4303,50	1636,500	2717,500	-,108	,914
Erkek	46	59,08	2717,50				
Total	118						

Tablo 20 incelendiğinde Mann Whitney U Testi sonucunda, sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeyinde, cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olmadığı görülmektedir ($p=0,914>0,05$).

b) Öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde yaş değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin, sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinin

yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucunda elde edilen veriler Tablo 21 üzerinde görölmektedir.

Tablo 21

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretim süreçlerinde kullanma düzeyinin yaş değişkenine göre durumu

Yaş	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Df	P
20-30	1	64,50	3,278	3	,351
31-40	43	66,80			
41-50	58	55,91			
51 +	16	52,59			
Toplam	118				

Tablo 21'e göre Kruskal Wallis H Testi sonucunda öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretim süreçlerinde kullanma düzeylerinde yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olmadığı görölmektedir ($p=0,351>0,05$). Buna göre sosyal medya uygulamalarının kolay öğrenilebilir ve erişilebilir olmalarının doğal bir sonucu olarak, tüm yaş gruplarında birbirine yakın seviyede kullanım düzeyine sahiptir denilebilir.

c) Öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme öğretim süreçlerinde kullanma düzeylerinde mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretim süreçlerinde kullanım düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşmasının belirlenebilmesi için Kruskal Wallis H testi sonuçları analiz edilmiştir. Elde edilen veriler Tablo 22 üzerinde görölmektedir.

Tablo 22

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin mesleki kıdem değişkenine göre durumu

Kıdem Yıl	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Df	P
1-5 yıl	5	66,40	11,688	4	,020
6-10 yıl	14	48,93			
11-15 yıl	19	80,61			
16-20 yıl	30	62,92			
21 +	50	51,70			
Toplam	118				

Tablo 22 incelendiğinde Kruskal Wallis H Testi sonucunda; öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde, mesleki kıdem değişkenine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p=0,020<0,05$). Bonferroni Düzeltmeli Mann Whitney U Testi ile gruplar arasında yapılan ikili karşılaştırmalar, meslekte “11-15” yıl tecrübeye sahip öğretmenlerin, “21+” yıl tecrübeye sahip olan öğretmenlere göre sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde daha çok kullandıklarını ortaya koymuştur.

d) Öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde mezun olunan alan değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerinin mezun olunan alan (branş) değişkenine göre farklılaşmasının belirlenebilmesi için Mann Whitney U testi sonuçları analiz edilmiştir. Elde edilen veriler Tablo 23'e yansıtılmıştır.

Tablo 23

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin mezun olunan alan (branş) değişkenine göre durumu

Mezun Olunan Alan (Branş)	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	P
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	52	58,15	3024,00	1646,000	3024,000	,380	,704
Diğer Branşlar	66	60,56	3997,00				
Toplam	118						

Tablo 23 incelendiğinde Mann Whitney U testi sonucunda, sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerinde, mezun olunan alan (branş) değişkenine göre, sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu sosyal bilgiler öğretmenleri ile diğer branşlardan mezun olan sosyal bilgiler öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0,704>0,05$).

e) Öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre farklılaşmasının belirlenebilmesi için Kruskal Wallis H testi sonuçları analiz edilmiştir. Elde edilen veriler Tablo 24 üzerinde görülmektedir.

Tablo 24

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin öğrenim durumu değişkenine göre durumu

Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Df	P
Lisans	100	55,97	7,849	2	,020
Lisansüstü	16	81,75			
Diğer	2	58,00			
Toplam	118				

Tablo 24 incelendiğinde Kruskal Wallis H Testi sonucunda; öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde, öğrenim durumu değişkenine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olduğu görülmektedir ($p=0,020<0,05$). Bonferroni Düzeltmeli Mann Whitney U Testi ile gruplar arasında yapılan ikili karşılaştırmalar, lisansüstü öğrenim düzeyi olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin, lisans öğrenim düzeyindeki öğretmenlere göre öğrenme ve öğretme süreçlerinde sosyal medyayı daha çok kullandıklarını ortaya koymuştur. Buna göre lisansüstü akademik düzeye sahip öğretmenlerin akademik becerilerini öğrenme öğretme süreçlerine aktardıkları söylenebilir.

f) Öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde sosyal medyada gruplara üye olma durumu değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerinin sosyal medyada gruplara üye olma durumu değişkenine göre farklılaşmasının belirlenebilmesi için Mann Whitney U testi sonuçları analiz edilmiştir. Elde edilen veriler Tablo 25 üzerinde görülmektedir.

Tablo 25

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin sosyal medyada gruplara üye olma durumu değişkenine göre durumu

Grup Üyeliği	N	Sıra	Sıra	Mann-Whitney U	Wilcoxon		
		Ortalaması	Toplamı		W	Z	P
Hayır	11	18,18	200,00	134,000	200,000	-4,210	,000
Evet	107	63,75	6821,00				
Toplam	118						

Tablo 25 incelendiğinde Mann Whitney U Testi sonucunda; öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde, sosyal medya gruplarına üyelik durumu değişkenine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p=0,000<0,05$).

g) Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerinin sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre farklılaşmasının belirlenebilmesi için Kruskal Wallis H testi sonuçları analiz edilmiştir. Elde edilen veriler Tablo 26 üzerinde görülmektedir.

Tablo 26

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre durumu

Sıklık	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Df	P
Her Gün	89	64,96	15,432	3	,001
Haftada Birkaç Defa	22	49,36			
Ayda Birkaç Defa	3	47,00			
Yılda Birkaç Defa	4	3,25			
Toplam	118				

Tablo 26 incelendiğinde Kruskal Wallis H Testi sonucunda; öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde, sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olduğu görülmektedir ($p=0,001<0,05$). Bonferroni Düzeltmeli Mann Whitney U Testi ile gruplar arasında yapılan ikili karşılaştırmalar, her gün sosyal medyaya giren öğretmenlerin, yılda birkaç defa giren öğretmenlere göre, öğrenme ve öğretme süreçlerinde sosyal medyayı kullanma düzeylerinin daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Buradan hareketle, sosyal medyaya sık girmenin, sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanımı üzerinde olumlu etkisi olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin günlük hayatlarında sosyal medyayı kullanma sıklığı, iş yaşamlarına da yansımıştır.

h) Öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerinin hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre farklılaşmasının belirlenebilmesi için Mann Whitney U testi sonuçları analiz edilmiştir. Elde edilen veriler Tablo 27 üzerinde

görülmektedir.

Tablo 27

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyinin hizmet içi alma durumu değişkenine göre durumu

Eğitim Alma Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Whitney U	Wilcoxon		
					W	Z	P
Evet	26	66,17	1720,50	866,500	4607,500	-1,734	,083
Hayır	92	53,58	4607,50				
Toplam	118						

Tablo 27 incelendiğinde Mann Whitney U testi sonucunda; öğretmenlerin, sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde, sosyal medya ile ilgili hizmet içi eğitimi alma durumlarına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0,083>0,05$).

4.3. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sosyal Medyayı Benimseme Düzeyleri ile Öğrenme ve Öğretme Süreçlerinde Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Araştırmanın son alt problemini, öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyleri ile öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi oluşturmaktadır. Yapılan korelasyon testi ile ilgili sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 28

Sosyal medya benimseme düzeyi ile öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeyi arasındaki ilişki Spearman's sıra korelasyon testi

Değişkenler	N	R	P
Sosyal Medyayı Benimseme Ölçeği Puanları	118	,680	,000
Sosyal Medyanın Öğrenme ve Öğretme Süreçlerine Etkisi Ölçeği Puanları			

Tablo 28 incelendiğinde yapılan Spearman's Sıra Farkları Korelasyon Testi analizi sonucunda, öğretmenlerin sosyal medyayı benimsemeleri ile sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanmaları arasında pozitif yönlü ve güçlüye yakın anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($r=0,680$ ve $p=0.000<0,05$). Bu sonuca göre, sosyal medyanın benimsenme düzeyi arttıkça, öğrenme öğretme sürecinde kullanma düzeyinin de artabileceği yorumu yapılabilir.

5.Bölüm

Tartışma ve Öneriler

İnternet erişiminin hem dünyada hem de ülkemizde oldukça yaygınlaşması, iletişim kurmaktan da öte alışveriş yapmak, haber takibi yapmak ve eğitime kadar gündelik yaşamımıza yerleştiğinin ve günümüzde büyük önem kazandığının göstergesidir. İnternette yeni bir çağ açan ve her geçen gün gelişip güncellenen Web 2.0 teknolojisiyle hayatımıza giren sosyal medya birçok alanda olduğu gibi, eğitim için de birçok olanağı içerisinde barındırmaktadır. Literatür incelendiğinde, sosyal ağların özellikle iletişim, pazarlama gibi farklı alanlardaki işlevselliği ile ilgili birçok araştırma olduğu, sosyal medya kullanım miktarı, sosyal medya bağımlılığı, avantaj ve dezavantajlarının da oldukça fazla ele alındığı görülmüştür. Sosyal medyanın öğretimde kullanılmasına ilişkin yapılan araştırmalar da olmakla beraber sosyal bilgiler öğretmenlerine yönelik yeterli araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle, bu araştırma sonuçlarının sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrenme ve öğretme süreçlerinde sosyal medyayı etkin kullanımı konusunda alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bölümde, elde edilen bulgulara bağlı olarak ulaşılan sonuçlar ve öneriler yer almaktadır. Bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi ve sosyal medyanın benimsenmesi ile öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılması arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

5.1. Tartışma

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medya benimseme düzeyleri ile sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerinin cinsiyet, yaş, lisans mezuniyet branşı, mesleki kıdem, öğrenim durumu, sosyal medyayı kullanma sıklığı, sosyal medya gruplarına üye olma durumu ve sosyal medyayla ilgili hizmet içi eğitim alma durumu değişkenleri açısından farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi ve sosyal

medyanın benimsenmesi ile öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılması arasındaki ilişkinin tespit edilmesidir. Veri toplamak için “kişisel bilgi formu”, “sosyal medyanın benimsenmesi ölçeği” ve “sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerine etkisi ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma Eskişehir ili merkez ilçeleri devlet okullarında görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri ile yürütülmüştür. İzleyen kısımda bu araştırmada elde edilen bulgulara yönelik tartışmaya yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemini oluşturan “sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi” bağlamında elde edilen bulgulara göre, ilk olarak, öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinin nasıl olduğu incelenmiştir. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimsedikleri araştırma bulgularına yansımıştır. Mazman (2009)’un sosyal ağların benimsenme süreci ve eğitsel bağlamda kullanımına yönelik çalışmasında, öğretmenlerin sosyal medya platformlarından biri olan Facebook’u hızla benimsedikleri ve “iletişim”, “işbirliği” ve “kaynak/materyal paylaşımı” için kullandıkları ortaya konmuştur. Bu bağlamdaki başka bir çalışma olan Tonbuloğlu ve İşman (2014)’ın öğretmenlerin sosyal ağları kullanım profillerini incelemek için yaptıkları çalışmalarında ise, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun, mesleki gelişim için sosyal medyayı takip ettiğini belirttiği, sosyal medyaya “bilgiye ulaşma”, “kişilerle etkileşim” ve “paylaşma imkanı” noktasında vurgu yaptıkları görülmüştür. Yaylak (2017) de çalışmasında, sosyal bilgiler öğretmenlerinin benzer şekilde sosyal medyayı benimsedikleri sonucuna ulaşmıştır. Duran ve Bayar (2020) ise, öğretmenlerin, kendi alanı ve kişisel gelişimine yönelik sosyal medya kullanımını, 1.mesleki paylaşımlar, 2.ilham kaynağı, 3.iletişim ve bilgi paylaşımı, 4.materyal seçimi ve 5.fikir paylaşımı ve tartışma şeklinde sıraladıklarını belirtmişlerdir. Mevcut çalışma da öğretmenlerin sosyal medyayı günlük hayatlarında kullanmalarına ve benimsemelerine ilişkin incelenen araştırmalarla örtüşmektedir. Sosyal medyanın yaygınlığı, özellikleri ve çalışma sonuçlarına da yansıdığı gibi öğretmenlerin sosyal medyayı benimsiyor

olmaları; sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılabilecek olması fikrini düşündürmektedir.

Sosyal medyanın benimsenmesi ile ilgili olarak, ilk olarak cinsiyet değişkeni incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre, istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p=0,200>0,05$). Kadın ve erkek sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı aynı oranda benimsedikleri sonucu ortaya konmuştur. Yaylak (2017)'nin çalışmasında da benzer şekilde sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyanın benimseme düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur. Benzer bir şekilde Bağcı ve Atar (2018), İngilizce öğretmen adaylarının sosyal ağları benimsemeleri ve kullanmaları üzerinde cinsiyet değişkeninin etkisi olmadığını bulmuşlardır. Mevcut çalışmada elde edilen bulgular, bu çalışmalarla tutarlık göstermekle birlikte alanyazında farklı sonuçlar olduğu da dikkati çekmektedir. Temel ve Önürmen (2017), kadın akademisyenlerin sosyal medyayı ders notlarını paylaşma ve bilimsel kaynaklara ulaşma amaçları ile daha fazla kullandıklarını ortaya koymuşlardır. İnce ve Koçak (2017) üniversite öğrencileriyle yaptıkları çalışmada kız öğrencilerin erkeklere göre sosyal medyada daha fazla zaman geçirdiğini bulmuştur. Benzer şekilde Gürsakal, Şenyurt ve Bayram (2013), ilkokul öğretmen adayları ile yaptıkları çalışmalarında kız öğrencilerin sosyal ağları daha fazla kullandıklarını bulmuşlardır. Bununla beraber erkeklerin internette daha fazla zaman geçirdiğini ortaya koyan çalışmalar da olduğu görülmüştür (Batıgün & Kılıç, 2011; Tanrıverdi, 2012; Tuğlu, 2017). Buna göre zaman içerisinde, sosyal medya içeriklerinin hem kadınların hem de erkeklerin ilgi alanlarına yönelik geliştiği söylenebilir.

Araştırmanın diğer bir değişkeni olan yaş değişkenine göre yapılan incelemede, öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde yaş değişkeni açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p=0,664>0,05$). Buradan hareketle sosyal medyanın özellikleri bakımından, her yaş grubundan bireyin kullanımına

uygun olduğu söylenebilir. Yaylak (2017) de çalışmasında, öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinde yaş değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığını bulmuştur. Mevcut çalışmada elde edilen bulgular, kuramsal çalışmalarla da örtüşmektedir. Gürsakal (2009) “açıklık” özelliği ile sosyal medyanın kullanımı basit, açık ve net bir ortam olduğunu vurgulamıştır. Vural ve Bat (2010)’a göre de sosyal medya “kolay erişilebilirlik” ve “kullanım kolaylığı” sağlamaktadır. Bu özellikleri sosyal medyayı her yaş grubundan bireyin kullanmasına olanak tanımaktadır.

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyleri, mesleki kıdem değişkeni açısından incelendiğinde öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde, mesleki kıdem değişkeni açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. ($p=0,153>0,05$). Benzer bir şekilde öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinde mezun olunan alan (brans) değişkenine göre de gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($p=0,345>0,05$). Yaylak (2017) de çalışmasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin, mesleki kıdem ve mezun oldukları alan (brans) değişkenine göre sosyal medyayı benimseme düzeylerinde farklılaşma olmadığını ortaya koymuştur. Mevcut çalışmada elde edilen bulgular bu çalışma ile tutarlık göstermektedir.

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde öğrenim durumu değişkeni ile ilgili olarak yapılan incelemede sosyal medyayı benimseme düzeyinde, öğrenim durumu değişkeni açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p=0,03<0,05$). Buna göre lisansüstü öğrenim durumu olan öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinin daha yüksek olduğu ortaya konmuştur.

Araştırmada incelenen diğer değişken, sosyal medya grup üyeliği durumudur. Öğretmenlerin tamamına yakınının (%90,7) sosyal medyada aile ve arkadaş, öğrenci, ortak ilgi, internet ve teknoloji, organizasyon ve kuruluş gruplarından en az birine üye olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinde, sosyal medyada bir gruba üye olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır

($p=0,000<0,05$). Sosyal medyada bir gruba dahil olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı benimseme düzeylerinin, herhangi bir gruba üyeliği olmayan sosyal bilgiler öğretmenlerine göre yüksek olduğu sonucu ortaya konmuştur.

Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde, sosyal medyaya girme sıklığı değişkeni ile ilgili olarak yapılan incelemede öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyinde sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p=0,001<0,05$). Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (%75,4) sosyal medyaya her gün girdikleri görülmüştür. Karaca ve Aktaş (2019) da çalışmalarında öğretmenlerin %49,4'ünün interneti günlük 1 ile 3 saat arasında, %29,8'inin günlük 1 saatten az, %13,1'inin ise 3 ile 5 saat arasında olmak üzere %92,3'ünün sosyal medyayı hergün kullandıkları sonucunu ortaya koymuşlardır. Kırksekiz (2013) öğretim elemanları ile yaptığı araştırmasında ise sosyal ağlara giriş sıklığı ve sosyal ağlarda kalınan süre arttığında sosyal ağlar konusunda görüşlerin daha olumlu olduğunu tespit etmiştir.

Araştırmanın birinci alt probleminde son olarak öğretmenlerin sosyal medya ile ilgili hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre sosyal medyayı benimseme düzeylerinde anlamlı bir fark olup oluşmadığı incelenmiştir. Sosyal medyayı benimseme düzeylerinde, sosyal medya ile ilgili hizmet içi eğitim alma durumlarına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p=0,021<0,05$). Sosyal medya ile ilgili hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyi daha yüksektir.

Araştırmanın ikinci alt problemini oluşturan “sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi” ile ilgili ilk olarak, öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerine ait bulgular incelenmiştir. Buna göre, öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde yüksek oranda kullandıkları sonucu ortaya konmuştur. Çalışmanın sonuçlarıyla benzer olarak, Özmen, Aküzüm, Sünkür ve Baysal

(2011) ve Yaylak (2017) de çalışmalarında öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullandıklarını ortaya koymuşlardır. Alan yazın tarandığında, sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanımını destekleyen çok sayıda çalışma olduğu da görülmüştür (McLoughlin & Lee, 2007; Selwyn, 2007; Ajjan ve Harsthone, 2008; Munoz ve Towner, 2009; Mazman, 2009; Bosch, 2009; Horzum, 2010; Kayri ve Çakır, 2010; Kabilan vd., 2010; Özmen ve diğ., 2011; Keleş ve Demirel, 2011; Çelik, 2012; Ekici ve Kıyıcı, 2012; Tavşanlı & Akaydın, 2012; Menteşe, 2013; Özgür, 2013; Sabimbona, 2013; Kırksekiz, 2013; Greenhow ve Lewin, 2015; Öztürk ve Talas, 2015; Feyzioğlu, 2016; Özsavaş Uluçay, 2017; Özkan, 2019).

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri öncelikle cinsiyet değişkenine göre incelenmiştir. Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeyinde, cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olmadığı görülmüştür ($p=0,914>0,05$). Benzer şekilde Baran ve Ata (2013) de kadın öğrenciler ile erkek öğrencilerin, sosyal medyanın eğitsel kullanımı ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark olmadığını bulmuşlardır. Feyzioğlu (2016) ve Yaylak (2017) ise, kadın öğretmenlerin, erkek öğretmenlere göre sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılmasına daha olumlu baktıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinin yaş değişkenine göre durumu incelenmiştir. Buna göre; öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark yoktur ($p=0,351>0,05$). Mevcut çalışmanın sonucu Feyzioğlu (2016)'nın ve Yaylak (2017)'in sonuçları ile örtüşmektedir. Her yaş grubundan öğretmenin, sosyal medyayı öğrenme ve öğretme etkinliklerinde kullanabildiği görülmektedir. Buna göre, her yaş grubundan öğretmen, öğrencileri ile iletişim kurmak amacıyla olduğu kadar, öğrenme ve öğretme faaliyetlerinde kolaylıkla sosyal medyayı kullanabilir.

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde, mesleki kıdem değişkenine göre ise gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p=0,020<0,05$). Öğretmenlerin %16,1'ini oluşturan ve meslekte “11-15” yıl tecrübeye sahip öğretmenlerin, “21+” yıl tecrübeye sahip öğretmenlere göre sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde daha çok kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde mesleki kıdem değişkenine göre fark olmadığı halde öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeyinde fark vardır. Çobanoğlu (2018) da benzer şekilde mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerin sosyal medya alışkanlıklarında farklılaşma olduğunu bulmuştur.

Sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeyleri mezun olunan alan (branş) değişkenine göre incelendiğinde, sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu sosyal bilgiler öğretmenleri ile diğer branşlardan mezun olan sosyal bilgiler öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p=0,704>0,05$). Sosyal bilgiler öğretmenliğinden mezun olan sosyal bilgiler öğretmenleri ile diğer bölümlerden (tarih öğretmenliği, coğrafya öğretmenliği, sınıf ve öğretmenliği, tarih bölümü, coğrafya bölümü ve diğer bölümler) mezun olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri benzerdir.

Öğretmenlerin öğrenme ve öğretme süreçlerinde sosyal medya kullanım düzeylerinde öğrenim durumu değişkenine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark vardır ($p=0,020<0,05$). Lisansüstü öğrenim durumu olan öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde daha çok kullandıkları görülmüştür.

Öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri, sosyal medya gruplarına üye olma değişkenine göre incelendiğinde üyelik durumu değişkenine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Sosyal medyada aile ve arkadaş, öğrenci, ortak ilgi, internet ve teknoloji ile

organizasyon ve kuruluş gruplarından en az birine üye olan öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde daha çok kullandığı görülmüştür. Literatürde de, öğretmenlerin sosyal medya gruplarında ve eğitimle ilgili sayfaların sosyal medyada paylaştıkları içeriklerden yararlanarak, burada gördükleri iyi örnekleri sınıflarında kullanabileceklerini savunan araştırmalar vardır (Duran ve Bayar, 2020).

Sosyal medyaya girme sıklığı değişkeni incelendiğinde, öğretmenlerin sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanım düzeylerinde sosyal medyaya girme sıklığı değişkenine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark vardır ($p=0,001<0,05$). Sosyal medyaya her gün giren öğretmenlerin, sosyal medyayı nadiren kullanan öğretmenlere göre öğrenme ve öğretme süreçlerinde sosyal medya kullanım düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Özgür (2013), öğretmen adayları ile yaptığı araştırmasında, haftada 39 saat ve daha fazla Facebook kullanan öğretmen adaylarının, bu ağın eğitsel kullanımı ile ilgili daha olumlu düşündüklerini bulmuştur. Yaylak (2017), benzer şekilde sosyal medyaya girme sıklığı arttıkça, öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanımının da arttığını bulmuştur.

İkinci alt problem olan öğretmenlerin sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri, son olarak sosyal medya ile ilgili hizmet içi eğitim alma değişkenine göre incelenmiştir. Öğretmenlerin, sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeylerinde, sosyal medya ile ilgili hizmet içi eğitimi alma durumlarına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($p=0,083>0,05$).

Son olarak, öğretmenlerin sosyal medyayı benimsemeleri ile sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanmaları arasındaki ilişki incelendiğinde, aralarında pozitif yönlü güçlüye yakın anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($r=0,680$ ve $p=0.000<0,05$). Mazman ve Usluel (2010) de benzer olarak, Facebook'un eğitimsel kullanımının yüzde 50'sinin Facebook'un benimsenmesi süreciyle birlikte açıklanabilir olduğunu bulmuşlardır. Benzer

şekilde Özgür (2013), öğretmen adayları ile yaptığı çalışmasında, Facebook'un benimsenmesi ile eğitimde kullanılması arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulmuştur. Yılmaz ve Karaoğlan Yılmaz (2018) ise öğrencilerle yaptıkları çalışmalarında, öğrencilerin Facebook'u benimseme durumları ile eğitsel kullanma durumları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulmuşlardır. Bu bağlamda, mevcut araştırma sonuçları alanyazınla benzerlik göstermektedir. Bu çalışmalar ışığında, öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyi arttıkça, sosyal medyayı öğrenme ve öğretme süreçlerinde de daha fazla kullanabildikleri söylenebilir.

Özetle, öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeylerinde, cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, mezun olunan alan (branş) değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşmazken; öğrenim durumu, sosyal medya gruplarına üye olma, sosyal medyaya girme sıklığı ve hizmet içi eğitim alma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin öğrenme ve öğretme süreçlerinde sosyal medyayı kullanma düzeylerinde cinsiyet, yaş, mezun olunan alan (branş) ve hizmet içi eğitim alma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı; mesleki kıdem, öğrenim durumu, sosyal medya gruplarına üye olma ve sosyal medyaya girme sıklığı değişkenlerine göre ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin sosyal medyayı benimseme düzeyleri ile öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanma düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde ise pozitif yönlü güçlüye yakın anlamlı ilişki olduğu sonucu ortaya konmuştur. Genel anlamda ise öğretmenlerin sosyal medyayı benimsedikleri ve öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullandıkları görülmüştür. İzleyen kısımda, bu sonuçlara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.2. Öneriler

- 1) Öğretmenlerin, sosyal bilgiler dersleri öğrenme ve öğretme süreçlerinde, sosyal medya platformlarından nasıl daha iyi yararlanabileceklerine kılavuzluk edecek örnek çalışmalar arttırılabilir.

- 2) Üniversitelerin öğretmen yetiştiren bölümlerinde eğitimde sosyal medya kullanımını destekleyen ve örnek uygulamalar sunan içerikler geliştirilebilir.
- 3) Her yıl senebaşında yapılan öğretmenler kurulu toplantıları ile zümre öğretmenler kurulu toplantılarına sosyal medya ile ilgili bir madde eklenerek, aynı branş ve bölgedeki öğretmenlerin iletişimi ve mesleki paylaşımları için sosyal medya ortak grupları olması sağlanabilir.
- 4) Öğretmenler, eğitimde teknoloji kullanımı ile ilgili çeşitli lisansüstü programlara katılarak bu alandaki yetkinliklerini geliştirebilirler.
- 5) Sosyal medyanın benimsenmesi ile öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanımına yönelik yapılan mevcut çalışma, akademisyenler, farklı alan öğretmenleri ve öğretmen adayları ile yapılarak sosyal medyanın eğitimde kullanımı ile ilgili akademik çalışmalar arttırılabilir.

Kaynakça

- Ajjan, H., & Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt Web 2.0 technologies: Theory and empirical tests. *The internet and higher education, 11* (2), 71-80.
- Akar, E. (2010). *Sosyal medya pazarlaması: Sosyal webde pazarlama stratejileri*. (İkinci baskı). Ankara: Efil Yayınevi.
- Alp, Y., & Kaleci, D. (2018). Student views regarding the usage of videos on youtube website as a training material. *Int J Active Learning-IJAL, 3*, 57-68.
- Ayan, G. (2016). *Tüketim kültürü bağlamında kimlik inşasının sosyal medyada kullanımı: Instagram örneği*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, İ. E. (2010). *İnternet ortamında bireylerarası iletişim: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi bilgi yönetimi programı öğrencileri üzerine bir araştırma*. (Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Aydin, S. (2012). A review of research on Facebook as an educational environment. *Educational Technology research and development, 60* (6), 1093-1106.
- Bağcı, H., & Atar, C . (2018). Pre-service English teachers' acceptance and use of social networks for learning and teaching purposes. *Journal of Theoretical Educational Science* , UBEK-2018 , 189-203 . doi: 10.30831/akuveg.428285
- Bakan, Ö. (2008). Halkla ilişkiler aracı olarak internet. A. Kalender ve M. Fidan (Editörler), *Halkla ilişkiler* (ss.373-389). Konya: Tablet Yayınları.
- Baran, B., & Ata, F. (2013). Üniversite öğrencilerinin Web 2.0 teknolojileri kullanma durumları, beceri düzeyleri ve eğitsel olarak faydalanma durumları. *Eğitim ve Bilim, 38* (169).
- Barış, M. F., & Tosun, N. (2013). Sosyal ağ ve e-portfolyo entegrasyonu: Facebook örneği.

Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2 (2), 122-129.

- Batıgün, A.D., & Kılıç, N. (2011). İnternet bağımlılığı ile kişilik özellikleri, sosyal destek, psikolojik belirtiler ve bazı sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkiler. *Türk Psikoloji Dergisi*, 26 (67), 1-10.
- Bosch, T. E. (2009). Using online social networking for teaching and learning: Facebook use at the university of Cape Town. *Communicatio: South African Journal for Communication Theory and Research*, 35 (2), 185-200.
- Boyd, D. & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13 (1). 210–230. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x>
- Büyüksener, E (2009). Türkiye’de Sosyal Ağların Yeri ve Sosyal Medyaya Bakış. XIV. Türkiye’de İnternet Konferansı, İstanbul.
- Cafoğlu, Z. (1996). Sanayileşmiş ülkelerde eğitim politika ve uygulamaları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 2 (3), 367-374.
- Çam, E. & Işman, A. (2013). Teacher candidates’ use of Facebook for educational purposes. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 106, 2500–2506. 18/12/2020 tarihinde <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813049100>’dan alınmıştır.
- Çaycı, B., Demir, M. K., Başaran, M., & Demir, M. (2007). Sosyal bilgiler dersinde işbirliğine dayalı öğrenme ile kavram öğretimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15 (2), 619-630.
- Çelik, İ. (2012). *Öğretmen adaylarının sosyal ağ (facebook) kullanımlarının incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Çobanoğlu, A. O. (2018). *Öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım durumları ile sosyal*

- medya alışkanlıkları arasındaki ilişki*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). 18 Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Demir, M. & Şad, S. (2019). Öğretmen ve öğrencilerin sosyal medya üzerinden etkileşim kurma ve kuramama nedenlerinin örtük program açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19 (1), 346-360.
- Demirel, Ö. (2017). Eğitimde program geliştirme: kuramdan uygulamaya, Ankara: Pegem Akademi.
- Deveci, H. & Öztürk, C. (2011). Farklı ülkelerin sosyal bilgiler öğretim programlarının değerlendirilmesi, C. Öztürk (Ed.). *Farklı ülkelerin sosyal bilgiler öğretim programları* (ss. 2- 41). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Doğan, Y. (2015). Sosyal medyanın öğrenme süreçleinde kullanımı: Ters-yüz edilmiş öğrenme yaklaşımına ilişkin öğrenen görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 24-48.
- Duran, E. & Bayar, A. (2020). Öğretmenlerin sosyal medya kullanımına ilişkin görüşleri. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (4). 425-447.
- Ekici, M. & Kıyıcı, M. (2012). Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 5 (2). 156–167. 27/12/2020 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/305474168_Sosyal_Aglarin_Egitim_Baglam_inda_Kullanimi_-_Using_Social_Networks_in_Educational_Context/ dan alınmıştır.
- Ellison, N. B. (2008). Introduction: Reshaping campus communication and community through social network sites. In G. Salaway, J. B. Caruso, & M. R. Nelson, The ECAR Study of Undergraduate Students and Information Technology, (Research Study, Vol. 8).
- Eren, E. Ş. (2014). Sosyal medya kullanım amaçları ölçeğinin geliştirilmesi ve bazı kişisel değişkenlere göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29

(4), 230-243.

Ergenç, A. (2011). *Web 2.0 ve sanal sosyalleşme: Facebook örneği*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Eröz, S. S., & Doğdubay, M. (2012). Turistik ürün tercihinde sosyal medyanın rolü ve etik ilişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 27 (1), 133-157.

Facebook (2020). <https://about.fb.com/>

Farisi, M. I. (2016). Developing the 21st-century social studies skills through technology integration. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 17 (1), 16-30. 20/12/2020 tarihinde <https://eric.ed.gov/?id=EJ1092803/> dan alınmıştır.

Feyzioğlu, B. İ. (2016). *Eğitimde sosyal medyanın kullanılmasına ilişkin okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşleri*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyon.

Fuquene, H. G. (2020). *The use of social networking sites to promote EFL learners' engagement in writing classes and their perspectives towards the use of Instagram*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Garrison, D. R. ve Kanuka, H. (2004). Blended learning: Uncovering its transformative potential in higher education. *Internet and Higher Education*, 7 (2), 95-105.

Genç, Z. (2010). Web 2.0 yeniliklerinin eğitimde kullanımı: Bir Facebook eğitim uygulama örneği. *Akademik Bilişim, 10* – Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri kitabı içinde (s.s.237-242). Muğla. 15/12/2020 tarihinde <https://docplayer.biz.tr/312171-Web-2-0-yeniliklerinin-egitimde-kullanimi-bir-facebook-egitim-uygulama-ornegi.html/> dan alınmıştır.

Greenhow, C. & Lewin, C. (2016) Social media and education: Reconceptualizing the

- boundaries of formal and informal learning. *Learning, Media and Technology*, 41 (1), 6-30. doi: 10.1080/17439884.2015.1064954
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F. & Madran, O. (2010). Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı. *XV. Türkiye'de İnternet Konferansı*, 10, 30-37.
- Gülseçen, S. (2014). Bir değer olarak bilgi ve bilginin yönetimi. *Türk Kütüphaneciliği*, 28 (1), 62-68.
- Gürsakal, N. (2009). Sosyal ağ analizi. Bursa: Dora Yayıncılık.
- Gürsakal, N., Şenyurt, S., & Bayram, N. (2013). A study of mobile communication networks among elementary pre-service teaching students (a case study). *The Science and Education at the Beginning of the 21st Century in Turkey*. (pp.276-287), Sofija: St. Kliment Ohridski.
- Haçat, S. O. & Demir, F. B. (2018). Sosyal bilim disiplinlerine göre 2005 ve 2018 sosyal bilgiler dersi öğretim programındaki kazanımların değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi (IJONASS)*, 2 (2), 27-56.
- Hamutoğlu, N. B., Güngören, Ö. C., Uyanık, G. K. & Erdoğan, D. G. (2017). Dijital okuryazarlık ölçeği: Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*, 18 (1), 408-429.
- Hazar, M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı-Bir alan çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 32 (1), 151-175.
- Horzum, M. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 603-634.
- Instagram, (2020). <https://www.instagram.com/about/us/>
- İnce, M., & Koçak, M. C. (2017). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları: Necmettin Erbakan Üniversitesi örneği. *Karabük Üniversitesi Sosyal*

Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7 (2), 736-749.

İskender, M. E. & Gücüyeter B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe yazma öğretiminde anlık mesajlaşma programlarının kullanımı: Whatsapp uygulaması örneği. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14 (2), 571-590.

İşçioğlu, E. & Kocakuşak, S. (2012). İlköğretim sınıf öğretmenleri adaylarının sayısal okuryazarlık düzeyleri ve teknoloji algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 15-24.

İşman, A. & Albayrak, E. (2014). Sosyal ağlardan Facebook'un eğitime yönelik etkililiği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (1), 129-138. 09/12/2020 tarihinde <https://dergipark.org.tr/en/pub/trkefd/issue/21473/230158/> dan alınmıştır.

Jones, N., Blackey, H., Fitzgibbon, K. & Chew, E. (2010). Get out of myspace!. *Computers & Education*, 54 (3), 776-782. doi:10.1016/j.compedu.2009.07.008

Kabilan, M. K., Norlida, A. & Abidin J. Z. M. (2010). Facebook: An online environment for learning of English in institutions of higher education?. *Internet and Higher Education*, 13 (2010), 179-187 doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.iheduc.2010.07.003>

Karaca, F. & Aktaş, N. (2019). Ortaöğretim kurumu öğretmenlerinin Web 2.0 uygulamaları için haberdarlıklarının, yeterlilik düzeylerinin, kullanım sıklıklarının ve eğitsel amaçlı kullanım biçimlerinin incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (2), 212-230.

Karademir Coşkun, T. & Alper, A. (2019). Usage of digital learning material in special education. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 20 (1) , 119-142. doi: 10.21565/ozelegitimdergisi.423349

Karasar, N. (2015). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayıncılık

Kaplan, A. M. & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of social media. *Business Horizons* 53, 59-68.

- Kayri, M. & Çakır, O. (2010). An applied study on educational use of Facebook as a Web 2.0 tool: The sample lesson of computer networks and communication. *arXiv preprint arXiv:1009.0402*.
- Keleş, E. & Demirel, P. (2011). Bir sosyal ağ olarak Facebook'un eğitimde kullanımı. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, Fırat University. Elazığ.
- Kemp, S. (2020a). Digital 2020 July Global Statshot Report. We are social & Hootsuite: 17/12/2020 tarihinde <https://wearesocial.com/digital-2020/> dan alınmıştır.
- Kemp, S. (2020b). Digital 2020 October Global Statshot Report. We are social & Hootsuite: 17/12/2020 tarihinde <https://wearesocial.com/digital-2020/> dan alınmıştır.
- Keskin, M. & Özer Kaya, D . (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin Web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 59-67. 19/12/2020 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ikcusbfd/issue/55773/754174/> dan alınmıştır.
- Kırksekiz, A. (2013). *Sosyal ağlardan Facebook'un kullanımına ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri: SAÜ örneği*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Kilis, S., Rapp, C. & Gülbahar, Y. (2014). Eğitimde sosyal medya kullanımına yönelik yükseköğretim düzeyindeki öğretmenlerin algısı: Türkiye-Almanya örnekleme 1. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*. 3, 20-28.
- Korucu, A.T. & Karalar, H. (2017). Sınıf eğitimi öğretim elemanlarının Web 2.0 araçlarına yönelik görüşleri1. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (2), 456-474. doi: 10.24315/trkefd.304255
- Köksal, Y. (2012). *Bir tutundurma aracı olarak sosyal medyanın marka bağlılığına etkileri*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler

Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Köseoğlu, İ. H. (2011). *The new social media and the public sphere in Turkey*. (Unpublished master's thesis). Fatih University, İstanbul.

Krutka, D. G. & Carpenter J. P. (2016). Why social media must have a place in schools. *Kappa Delta Pi Record*, 52 (1), 6-10. doi: 10.1080/00228958.2016.1123048

Küçükali, A. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımı: Atatürk üniversitesi örneği. *Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 7 (13), 531-546.

Levin, R. (2015). Facebook at schools: How professional teachers should use facebook. Retrieved October 22, 2020 from <https://elearningindustry.com/Facebook-at-schools-professional-teachers-use-Facebook/>

Lewin, C. & Luckin, R. (2010). Technology to support parental engagement in elementary education: Lessons learned from the UK. *Computers & Education*, 54 (3), 749-758.

Maden, A. (2019). Türkçe öğretmeni adaylarının mobil iletişim alışkanlıkları: WhatsApp örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (72), 1797-1811.

Mayfield, A. (2008). *What is social media*. Retrieved September 12, 2020 from https://www.icrossing.com/uk/sites/default/files_uk/insight_pdf

Mazman, S. G. (2009). *Sosyal ağların benimsenme süreci ve eğitsel bağlamda kullanımı*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Mazman, S. G. & Usluel, Y. K. (2010). Modeling educational usage of Facebook. *Computers & Education*, 55 (2), 444-453.

McLoughlin, C. & Lee, M.J.W. (2007). Social software and participatory learning: Pedagogical choices with technology affordances in the Web 2.0 era. In *Proceedings ascilite*, (pp. 664-675). Retrieved December 22, 2020 from <http://www.ascilite.org.au/conferences/singapore07/procs/mcloughlin.pdf/>

- MEB (2018). Milli Eğitim Bakanlığı Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6, ve 7. Sınıflar). Ankara: MEB Yayınları.
- Menteşe, M. (2013). *Sosyal medya ortam ve araçlarının eğitimde kullanımına ilişkin okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Mills, N. (2011). Situated learning through social networking communities: The development of joint enterprise, mutual engagement, and a shared repertoire. *CALICO Journal*, 28 (2), 345-368. Retrieved November 26, 2020 from <https://journals.equinoxpub.com/index.php/CALICO/article/viewArticle/22992/>
- Munoz, C. & Towner, T. (2009, March). Opening Facebook: How to use Facebook in the college classroom. In *Society for information technology & teacher education international conference* (pp. 2623-2627). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Murray, C. (2008). Schools and social networking: Fear or education? *Synergy Perspectives: Local*, 6 (1), 8-12.
- Onyebuchi, E. (2009). Making Sense of Web 2.0 Technology: Do European Students Use The Social Media Applications For Educational Goals. Master's Thesis in Communication Studies, Twente.
- O'Reilly, T. (2005). What is Web2.0? Design Patterns and business models for the next generation of software. Retrieved October 27, 2020 from <http://www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html/>
- Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, (2020). Hizmetiçi eğitim planları. 10/01/2021 tarihinde <https://oygm.meb.gov.tr/> dan alınmıştır.
- Özcandan, B. (2020). *Sosyal medyadaki sosyal bilgiler öğretmen gruplarına yönelik bir inceleme*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

- Özen, Ü., Çam, H., Can, D. & Dönmez, Ö. (2018). Uzaktan yükseköğretim öğrencilerinin sosyal medyanın eğitim boyutu konusundaki algıları ve eğitim amaçlı sosyal medya kullanımlarının belirlenmesi. *The Journal of International Scientific Researches* , 3 (1) , 64-72 . doi: 10.23834/isrjournal.403692
- Özgür, H. (2013). Sosyal ağların benimsenmesi ve eğitsel bağlamda kullanımı arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (10), 169-182.
- Özmen, F., Aküzüm, C. & Sünkür, M. (2012). Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği. *Education Sciences*, 7(2), 496-506.
- Özsavaş Uluçay, N. (2017). Görsel tasarım eğitiminde sosyal medyanın kullanımı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5, 372-379.
- Öztürk, D. S., Öztürk, F. & Özen, R. (2016). Öğretmenlerin sosyal medya araçlarını mesleki gelişim amaçlı olarak kullanım durumları. *Journal of Human Sciences*, 13 (1), 7-21.
- Öztürk, M. F. & Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7 (1), 101-120. 23/12/2020 tarihinde <http://diweltuertuerken.org/index.php/ZfWT/article/viewArticle/616/> dan alınmıştır.
- Patahuddin, S. M., Rokmah, S. & Lowrie, T. (2020). Indonesian mathematics teachers' and educators' perspectives on social media platforms: The case of educational Facebook groups. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 1-10.
- Patil, H. J. & Surwade, Y. P. (2018). Web technologies from Web 2.0 to Web 4.0. *Ijsart*, 4 (4), 810-814. Retrieved December 24, 2020 from https://www.researchgate.net/publication/324537592_Web_Technologies_From_Web_20_To_Web_40
- Polat, M., & Arabacı, İ. B. (2014). Eğitimde açık liderlik ve sosyal ağlar. *Zeitschrift für die*

Welt der Türken/Journal of World of Turks, 6 (1), 257-275.

Richardson, W. (2009). Blogs, wikis, podcasts, and other powerful web tools for classrooms. California: Corwin Press.

Sabimbona, S. (2013). *Sosyal ağların öğrenme aracı olarak değerlendirilmesi: Burundi ve Türkiye karşılaştırması*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Sarsar, F., Başbay, M. & Başbay, A. (2015). Öğrenme-öğretme sürecinde sosyal medya kullanımı. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 11 (2), 419-431.

Selwyn, N. (2007). Screw Blackboard. do it on Facebook! an investigation of students' educational use of Facebook. Retrieved December 19, 2020 from <http://www.scribd.com/doc/513958/Facebookseminarpaper-Selwyn>

Sepetci, N. (2017). *Sosyal medyada mahremiyet algısının çöküşü: Instagram örneği*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Shivalingaiah, D. & Naik, U. (February 28-29 & March 1 2008). *Comparative study of web 1.0, web 2.0 and web 3.0*. Paper presented at the 6th International CALIBER, University of Allahabad, Allahabad.

Sidekli, S. & Avaroğulları, M. (2013). Facebook: sosyal bilgiler öğretiminde yeni bir yöntem. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 2 (2), 145-154. 08/11/2020 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/48650/> dan alınmıştır.

Sönmez, V. (1997). Sosyal bilgiler öğretimi ve öğretmen kılavuzu. Ankara: Anı Yayıncılık.

Srivastava, P. (2012). Social networking & its impact on education-system in contemporary era. *International Journal of Information Technology Infrastructure*. 1 (2). 11–18.

Standage, T. (2013). Writing on the wall: Social media- first 2,000 years. USA: Bloomsbury Publishing.

- Sürmeli, A. (2005). *Mesleki ve teknik liselerde görev yapan öğretmenlerin interneti kullanım profili*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Şahin M. & Üstüner, M. (2018). Sosyal Medyaya İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 19 (1), 335-355.
doi: 10.17679/inuefd.334250
- Şener, G. (2009). Türkiye’de Facebook kullanımı araştırması. XIV. Türkiye’de İnternet Konferansı, 12-13.
- Tanrıverdi, H. & Sağır, S. (2014). Lise öğrencilerinin sosyal ağ kullanım amaçlarının ve sosyal ağları benimseme düzeylerinin öğrenci başarısına etkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 775-822. 21/12/2020 tarihinde <https://doi.org/10.14520/adyusbd.849/> dan alınmıştır.
- Tanrıverdi, S. (2012). *Ortaöğretim öğrencilerinde internet bağımlılığı ile algılanan sosyal destek arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Taş, A. M. (2004). Sosyal bilgiler öğretmenliği eğitimi program standartlarının belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37 (1), 28-54.
- Taşcı, E. (2010). Sosyal medya yerel yönetimlere etkisi ve katkısı: Belediye 0. *Türkiye Bilişim Derneği Bilişim Kültürü Dergisi*, (126), 73-75.
- Tavşancıl, E. & Keser, H. (2001). İnternete yönelik likert tipi bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 34 (1), 45-60.
- Tavşanlı, Ö. F. & Akaydın B. B. (2012). Sınıf öğretmenlerinin bakış açısıyla sosyal medya okuryazarlığı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 48, 517-528.
- Tay, B. (2005). Sosyal bilgiler ders kitaplarında öğrenme stratejileri. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 209-225.

- Telli, A. (2012). Mısır Devrimi'nde sosyal medyanın rolü. *Bilge Strateji*, 4 (7), 65-91.
- Temel, F. & Önürmen, O. (2017). Gelenekselin dönüşümünde iletişim akademisyenleri ve sosyal medya. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 5 (1), 292-313.
- Tezer, M., Taşpolat, A., Kaya, Ö. S. & Hamza, F. S. (2017). The impact of using social media on academic achievement and attitudes of prospective teachers. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education*, 5 (2), 75. doi:10.5937/IJCRSEE1702075T
- Thongmak, M. (2013). Social network system in classroom: antecedents of Edmodo© adoption. *Journal of E-learning and Higher Education*, 2013 (1), 1-15. doi: 10.5171/2013.657749
- Toğay, A., Akdur, T.E., Yetişken, İ. C. & Bilici, A. (2013). Eğitim süreçlerinde sosyal ağların kullanımı: Bir MYO deneyimi. XIV. Akademik Bilişim Konferansı bildiriler kitabı içinde (ss. 1006 - 1011). Antalya: Akdeniz Üniversitesi.
- Tonbuloğlu, İ. (2017). *Öğretmen adaylarının mobil teknolojileri öğretim amaçlı kullanım kabullerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Tuğlu, B. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin sosyal medyayı kullanım amaçları ve sosyal medya kullanımlarına ilişkin tutumları*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Turan, S. (2018). 2018 Sosyal bilgiler öğretim programının disiplinlerarası yapısının incelenmesi. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 2 (2), 166-190.
- Tutgun Ünal, A. & Deniz, L. (2015). Development of the social media addiction scale. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 6 (21), 51-70. 16/12/2020 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ajit-e/issue/54433/740908/> dan alınmıştır.

TÜİK (2020). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2020, 25/12/2020 tarihinde [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679/](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679/) dan alınmıştır.

Türkçe sözlük (2005). Ankara: Türk Dil Kurumu

Twitter, (2020). <https://about.twitter.com/>

Uça-Güneş, E. P. (2016). Toplumsal değişim, teknoloji ve eğitim ilişkisinde sosyal ağların yeri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 191-206.

Uğur, G. (2013). Yeni medya üzerine. M. Demir (Ed.). *Yeni medya ile şekillenen siyasi görünürlük*. İstanbul: Literatürk Academia.

Usenet. (n.d.). In *Encyclopedia Britannica online*. Retrieved December 12, 2020 from <https://www.britannica.com/>

Vural, Z. & Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine yönelik bir araştırma. *Journal of Yasar University*, 20 (5), 3348–3382.

We Are Social (2020). Dijital 2020 Ocak Küresel Durum Raporu (Digital 2020 January Global Statshot Report) 20/11/2020 tarihinde <https://wearesocial.com/> dan alınmıştır.

We Are Social (2020). Dijital 2020 Temmuz Küresel Durum Raporu (Digital 2020 July Global Statshot Report) 20/11/2020 tarihinde <https://wearesocial.com/> dan alınmıştır.

We Are Social (2020). Dijital 2020 Ekim Küresel Durum Raporu (Digital 2020 October Global Statshot Report 16/12/2020 tarihinde <https://wearesocial.com/> dan alınmıştır.

Weisgerber, C. (2009). Teaching PR 2.0 through the use of blogs and wikis. *Communication Teacher*, 23 (3), 105-109. Retrieved April 25, 2020 from <https://doi.org/10.1080/17404620902974782>

WhatsApp (2020). <https://www.whatsapp.com/about/>

Yang, Y. ve Yu, K. (2016). Construction of distance education classroom in architecture

- apcialty based on internet of things technology. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 11 (5), 56-61.
- Yaylak, E. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitimde sosyal medyayı kullanım düzeyleri ve görüşleri*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Yazıcı, T. & Özel, M. (2017). Sosyal medyada anneliğin eğitim ve etkileşim boyutu: Instagram üzerine bir inceleme. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3 (5), 1715-1730.
- Yıldırım, N. & Özmen, B. (2012). Video paylaşım sitelerinin eğitsel amaçlı kullanımı. *Education Sciences*, 7 (1), 288-295.
- Yılmaz, R. & Karaoğlan Yılmaz, F. G. (2018). Facebook'un benimsenmesi ile eğitsel amaçlı kullanımı arasındaki ilişkinin incelenmesi. I. Uluslararası Eğitimde ve Kültürde Akademik Çalışmalar Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss.113-117). Mersin: Mersin Üniversitesi.
- Yılmazsoy, B. (2018). *Eğitsel amaçlı sosyal medya kullanımı: Facebook örneği*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyon.
- Yılmazsoy, B. & Kahraman, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Facebook örneği. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 6 (1), 9-20.

Ekler

Ek 1: Kişisel Bilgiler Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Cinsiyetiniz: Kadın Erkek

Yaşınız:

Lisans Mezuniyet Branşınız:

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Tarih Öğretmenliği Coğrafya Öğretmenliği

Tarih Coğrafya Sınıf Öğretmenliği

Diğer

Meslekteki Kadem Yılıınız:

Öğrenim Durumunuz:

Lisans Yüksek Lisans Doktora Diğer (Eğitim Enstitüsü, Yüksek Okul, Açık Öğretim

Sosyal medyayı hangi sıklıkla kullanıyorsunuz?

Her gün Haftada birkaç defa Ayda birkaç defa Yılda birkaç defa

Sosyal medyayı her gün kullanıyorsanız, günde kaç defa giriyorsunuz?

Örneğin: 20, 25, 30,

Sosyal medyaya günde toplam ne kadar süre harcıyorsunuz?

Örneğin: 30 dk, 1 saat, 3 saat vb.

Sosyal medyada üyesi olduğunuz gruplar var mı?

Hayır Evet. Hangi gruplara üyesiniz? Lütfen işaretleyiniz

☐	Aile ve Arkadaş Grupları
☐	Öğrenci Grupları (Üniversite, bölüm, fakülte, öğrenci toplulukları)
☐	Ortak İlgi Grupları (Hobi, spor, müzik, politika, din, dil, sağlık)
☐	İnternet ve Teknoloji (Bilgisayar, donanım, yazılımlar, sanal ortamlar, yeni teknolojiler, mobil araçlar, oyun)
☐	Organizasyon ve Kuruluş (Sosyal kulüpler, meslek ve eğitim kulüpleri, gönüllü yardım kuruluşları, ticari amaç gütmeyen kuruluşlar)

Ek 2: Sosyal Medyanın Benimsenmesi Ölçeği

SOSYAL MEDYANIN BENİMSENMESİ ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadelere katılıp katılmadığınızı belirtiniz.	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Sosyal medya ile daha kısa sürede daha fazla kişiyle iletişim kuruyorum.					
2. Sosyal medyada daha kısa sürede daha çok şeyi paylaşıyorum.					
3. Sosyal medyadaki farklı bakış açıları benim bakış açımı da geliştiriyor.					
4. Sosyal medyayı yararlı buluyorum.					
5. Sosyal medyaya kolaylıkla üye oldum.					
6. Sosyal medyanın özelliklerini rahatlıkla öğreniyorum.					
7. Sosyal medyanın özelliklerini güçlük çekmeden kullanıyorum.					
8. Sosyal medyayı kullanmayı kolay buluyorum.					
9. Fikirlerine önem verdiğim kişiler sosyal medya kullanmamı önerdiği için kullanıyorum.					
10. Fikirlerine önem verdiğim kişiler sosyal medya kullandığı için kullanıyorum.					
11. Çevremdeki kişiler birbiriyle iletişim ve paylaşım için sosyal medyayı kullandığı için ben de kullanıyorum.					
12. Çevremdeki kişilerin çoğu sosyal medya kullanıyor, ben de onlara uyum sağlamak için kullanıyorum.					
13. Sosyal medyayı kullanmak için gerekli bilgi ve kaynaklara kolaylıkla erişiyorum.					
14. Sosyal medyayı kullanırken rahatlıkla yardım alabiliyorum.					
15. Sosyal medya, kullandığım diğer paylaşım ve iletişim ortamları ile pek çok benzer özelliğe sahip (msn, e-posta, forum, tartışma grp.)					
16. İnternet erişimim olan her yerden sosyal medyaya istediğim zaman erişebiliyorum.					
17. Sosyal medyada kendi sayfamı (profilimi) kişiselleştiriyorum.					
18. Sosyal medya ile kendi öğrenmelerimi ve					

diğer etkinliklerimi kendime uygun bir şekilde düzenliyorum.					
19. Sosyal medya ile kendi kişisel ilgi ve gereksinimlerim doğrultusunda hareket ediyorum.					
20. Sosyal medya ortamı benimle ortak ilgi ve gereksinimlere sahip bireylerle gruplar (topluluklar) oluşturuyorum.					
21. Sosyal medya ile ortak ilgi alanları doğrultusunda katıldığım gruplardaki grup üyeleri ile olan ilişkilerim güçleniyor.					
22. Sosyal medya ile ortak ilgi ve amaçlara sahip olduğum diğer bireylerle işbirliği içinde çalışıyorum.					

Ek 3: Sosyal Medyanın Öğrenme ve Öğretme Süreçlerine Etkisi Ölçeği

SOSYAL MEDYANIN ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİNE ETKİSİ ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadelere katılıp katılmadığınızı belirtiniz.	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımını faydalı buluyorum.					
2. Eğitimimde sosyal medyayı kullanmam, ödevlerimi/raporlarımı daha çabuk bitirmemi sağlıyor.					
3. Eğitimde sosyal medyayı kullanmak verimliliğimi arttırıyor.					
4. Sosyal medya kullanımını kolay buluyorum.					
5. Sosyal medyada deneyimli bir kullanıcı haline gelmek benim için çok kolay oldu.					
6. Sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımını öğrenmeyi kolay buluyorum.					
7. Sosyal medya uygulamalarını basit ve anlaşılır buluyorum.					
8. Görevim esnasında ulaştığım internet erişim imkanları, sosyal medyayı kullanmamı kolaylaştırıyor.					
9. Eğitim süreçlerinde sosyal medya araçlarının kullanımı konusunda öğrencilerimi teşvik ediyorum.					
10. Meslektaşlarım eğitim sürecimde sosyal medyayı kullanmamın gerekli olduğunu düşünüyorlar.					
11. Bir sosyal ağın üyesi ve kullanıcısı olmak, bende bir topluluğun parçası olduğum hissi uyandırıyor.					
12. Bir sosyal medya topluluğuna bağlı olduğumu hissediyorum.					
13. Sosyal ağ topluluğumla aramdaki arkadaşlık ilişkileri ve birliktelik benim için çok şey ifade ediyor.					
14. Bana göre, geleneksel eğitim yöntemlerine ilave olarak sosyal medyanın öğretim etkinliklerinde kullanmanın daha çok çekici olduğunu düşünüyorum.					

15. Geleneksel eğitim yöntemlerine ilave olarak sosyal medyanın öğretim etkinliklerinde kullanımı çok daha iyidir.					
16. Eğitim etkinliklerinde sosyal medyayı kullanmaktan hoşlanıyorum.					
17. Eğitim etkinliklerinde sosyal medyayı kullanmak mesleğime yardımcı oluyor.					
18. Okulumuzdaki eğitim süreçlerinde sosyal medyayı bu öğretim yılında sıklıkla kullandım.					

Ek 4: Ölçek Uygulama İzni

Ölçek İzni

 Erhan YAYLAK <erhanyaylak21@hotmail.com>
Tue 10/2/2018 1:41 PM
To: You

Merhaba Sezen hocam. Oncelikle calismaniz icin hayirli olsun. Gorusme formunu ben gelistirdigim icin atif yapmak kosuluyla istediginiz gibi kullanabilirsiniz. Sosyal medyanin egitim sureclerinde kullanım olcegini bende 2 farkli kisiden kendi calismama uyarlayarak ve izin alarak kullandim. Uyarladigim halini kullanmanizda bir sakınca yok ama diger 2 arastirmacidan da izin almanizi oneririm. İyi calismalar, saygilar.

--
Android için myMail uygulamasından gönderildi

Salı, 02 Ekim 2018, 00:23PM +03:00 gönderen: SEZEN BALİBEY SZN_BLB@hotmai.com:

Merhaba hocam,

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans yapıyorum. 2017 yılında 'Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eğitimde Sosyal Medyayı Kullanım Düzeyleri ve Görüşleri' başlıklı doktora tezinizde geliştirdiğiniz Sosyal Medyanın Öğrenim ve Öğretim Süreçlerine Etkisi ölçeği ile Sosyal Medyanın Eğitsel Amaçlı Kullanımı Görüşme Formunu yüksek lisans tezimde kullanmak üzere izninizi rica ediyorum. Şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Fatma Sezen TAŞDEMİR

Ölçek İzni

 Güzin Mazman <s.guzin@gmail.com>
Sat 9/29/2018 12:18 PM
To: You

Merhabalar,
Ölçeği söylediğiniz şekilde kullanabilirsiniz.
İyi çalışmalar

Dr. Öğr. Üyesi S. Güzin Mazman Akar
Uşak Üniversitesi
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

SEZEN BALİBEY <SZN_BLB@hotmai.com>, 28 Eyl 2018 Cum, 16:33 tarihinde şunu yazdı:
Merhaba Güzin hocam,

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans programında tez aşamamda olursam, 2009 yılında yapmış olduğunuz yüksek lisans tezinizde oluşturduğunuz 'Facebook Benimsememe Ölçeği'ni, 'Facebook' ifadesi yerine 'Sosyal Medya' ifadesi kullanarak kullanmak istiyorum. Şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Fatma Sezen TAŞDEMİR

Ek 5: Ölçek Uygulama İzni

T.C.
ESKİŞEHİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 88074293/605.01/418654
Konu : Araştırma Projesi

07.01.2019

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Genel Sekreterliği'nin 22/12/2018 tarih ve E.47771 sayılı yazısı.

Bursa Uludağ Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İktisadi İstatistik Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Fatma Sezen TAŞDEMİR'in "Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretme ve Öğrenme Süreçlerinde Sosyal Medyayı Kullanma Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı proje çalışması Araştırma İzin Komisyonu tarafından incelenmiş ve komisyon tarafından sakınca görülmediği tespit edilmiş olup, komisyon tarafından belirtilen okulda yukarıda adı geçen projenin gerçekleştirilmesi uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde takdirlerinize arz ederim.

Barış HANCI
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

OLUR
...01/2019

Hakan CİRİT
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

EK:
Araştırma Değerlendirme Formu (2 sayfa)

Büyükdere Mah. Atatürk Blv. No.347 ESKİŞEHİR
Elektronik A.Ş. www.eskisehir.meb.gov.tr
e-posta: irtisaj@eskisehir.meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: L.TOKAT
Tel : (0 222) 239 72 00/212-425
Faks: (0 222) 239 79 22

Diğer resmi görevleri için: www.eskisehir.gov.tr adresinden (217-ef73-3363-9612-2216) veya diğer resmi sitelerden.

Öz Geçmiş

Erzincan'da 1984 tarihinde doğdu. İlkokulu Balıkesir Edremit 'Cumhuriyet İlkokulu'nda tamamladıktan sonra öğrenimine 'Edremit Anadolu Lisesi'nde devam etti. 2002 yılında kazandığı Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği bölümünden 2006 yılında mezun oldu.

2006 yılında Balıkesir Manyas Şevketiye İlkokuluna öğretmen olarak atandı. 2013 yılı Eylül ayında Seyitgazi ilçesi Kırka Mehmet Akif Ersoy Ortaokuluna tayin oldu. 2014 yılı Temmuz ayından itibaren eğitim kurumunun dönüştürülmesi sebebiyle Seyitgazi ilçesi Kırka Atatürk İlkokulunda görev yaptı. 2016 Eylül ayında ünvan değişikliği ile Eskişehir Barbaros İlkokulunda müdür yardımcılığı görevine başladı. Halen aynı okulda müdür yardımcılığı görevini sürdürmektedir. Evli ve bir çocuk annesidir.